

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓΙΑΣΟΥ 2017

Γενική Συνέλευση 6 Ιαν. Σάββατο 2018

-Σεβασμιότητα

-Στρατηγέ μας

-κ Γεν. Γρ . Αιγαίου κ' Ν. Πολιτικής

-κ. Δήμαρχε

-κ. Αντιπεριφερειάρχη

-κ. Αντιδήμαρχοι

-κ. Πρόεδρε της Δ.Εν.Αγκ.

- κ. πρώην Δήμαρχοι

Κυρίες και κύριοι, μέλη και φίλοι του Αναγνωστηρίου

Έτσι επιβάλλεται, τέτοιες γιορτινές μέρες, με την ανατολή του νέου έτους, να ευχόμαστε Καλή Χρονιά με υγεία και ευτυχία. Εκ μέρους, λοιπόν, του Δ.Σ του Αναγνωστηρίου σας ευχόμαστε Καλή Χρονιά, να έχετε υγεία και να είστε χαρούμενοι σε συνθήκες ειρήνης, δημιουργίας και ελπίδας.

Για το Αναγνωστήριό μας το 2017 ήταν καταστροφικό. Η χειρότερη χρονιά στην εκατοεικοσιτριάχρονη ιστορία του.

Πέρυσι τέτοια μέρα, βρισκόμασταν στο θέατρό μας - κόσμημα, για να κόψουμε τη βασιλόπιτά μας, να κάνουμε τον απολογισμό της χρονιάς που πέρασε και να απολαύσουμε τα παιδιά μας σ' ένα πλούσιο μουσικό πρόγραμμα .

Το 2018, για όλα τα παραπάνω, μας βρίσκει σ' αυτόν εδώ το χώρο της Βιβλιοθήκης, χωρίς το θέατρό μας και χωρίς την καθιερωμένη πλούσια παρουσία των μουσικών μας τμημάτων.

Φαίνεται πως το κακό 2017, έδειξε τα δόντια του τέτοια ημέρα πέρσι. Λόγω αδιαθεσίας, ο Μητροπολίτης μας δεν μπόρεσε να έρθει και να ευλογήσει την Βασιλόπιτα μας. Αυτό συνέβη για πρώτη φορά τη τελευταία δεκαπενταετία. Στις 7 Ιανουαρίου, τη επομένη, ενώ

ήμασταν πανέτοιμοι, ενσκήπτει βαρύς χιονιάς και μας εμποδίζει να μεταβούμε στο Μεσότοπο για να παρουσιάσουμε τη θεατρική μας επιτυχία «Το Μεγάλο μας Τσίρκο» του Ιακ Καμπανέλη. Τέλος, είχαμε δύο απώλειες εξεχόντων μελών του Αναγνωστηρίου με μεγάλη προσφορά απ' τα εφηβικά τους χρόνια. Το Μάιο χάσαμε το Χρ. Μαϊστρέλη και πρόσφατα την Ευστρ. Παπασταματίου Κλειδαρά, χτυπημένοι και οι δύο από την επάρατη νόσο.

Στη 1 η ώρα μετά τα μεσάνυχτα της 11^η Ιανουαρίου, τα συστήματα ασφαλείας του θεάτρου μάς ξύπνησαν βίαια και σε συνθήκες πρωτόγνωρες, σε μια φοβερή χιονοθύελλα, τρέξαμε να δούμε τι συμβαίνει. Στη βορινή πλευρά του θεάτρου, απ' το εσωτερικό μέρος, άρχισε να δημιουργείται μια ρωγμή ένα-δύο μέτρα στην άκρη της σκεπής. Κάτω απ' το τεράστιο βάρος του χιονιού – γύρω στα 60-70 εκατοστά σ' αυτό το σημείο στοιβαγμένο – άρχισε να καταρρέει αργά-αργά η σκέπη. Ήταν αδύνατον να αντιδράσουμε, να αποτρέψουμε τη συνέχιση του φαινομένου. Τρέξαμε και μαζέψαμε από τους παρακείμενους χώρους του θεάτρου, αρχεία, βιβλία, μηχανήματα πανάκριβα. Ταυτόχρονα, συντάξαμε και στείλαμε ηλεκτρονική δραματική έκκληση για βοήθεια στη Γεν. Γρ. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, την Περιφέρεια Β. Αιγαίου και το Δήμο Λέσβου. Για ιστορικούς λόγους θα μου επιτρέψετε να σας διαβάσω την έκκληση:

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ

ΑΓΙΑΣΟΣ 11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2017

ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ: 1

Το θέατρο-κόσμημα του ιστορικού μας σωματείου, ένα από τα παλαιότερα της επαρχιακής Ελλάδας ουσιαστικά δεν υφίσταται πλέον. Γύρω στη 1 σήμερα το πρωί, κάτω από το τεράστιο βάρος του χιονιού, κατέρρευσε η σκέπη του θεάτρου θάβοντας στα ερείπιά της πανάκριβο εξοπλισμό!

Το Αναγνωστηρίου βρίσκεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Είναι κυριολεκτικά απροστάτευτο, έρμαιο της μανίας των έντονων καιρικών φαινομένων που επιδεινώνουν την ήδη τραγική κατάσταση, εγκυμονώντας σοβαρούς κινδύνους και για την υπόλοιπη κτιριακή του υποδομή (Βιβλιοθήκη, Σκηνή – Παρασκήνια - Βεστιάριο). Απευθύνουμε επείγουσα έκκληση για άμεση και με κάθε προσφερόμενο τρόπο ενίσχυσή μας, ώστε να προβούμε

τάχιστα στη λήψη των αναγκαίων προληπτικών μέτρων και στη μακροπρόθεσμη αποκατάσταση των εκτεταμένων ζημιών.

Ευελπιστούμε στην βοήθειά σας.

Με εκτίμηση

Για το Δ.Σ του Αναγνωστηρίου .

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Δ.ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ

ΠΑΝ. Μ .ΚΟΥΤΣΚΟΥΔΗΣ

Με το ξημέρωμα η καταστροφή προχώρησε. Ανατριχιαστικοί τριγμοί ακούγονταν συνεχώς. Κομμάτι της σκεπής και του εξοπλισμού αποκολλούνταν κάθε τόσο και έπεφταν στην πλατεία του θεάτρου. Καλώδια, σωλήνες εξαερισμού, σοβάδες, γυψοσανίδες, μεταλλικά κριώματα, όλα έγιναν μια άμορφη μάζα. Πραγματικός όλεθρος. Πρωί–πρωί με το άνοιγμα του δρόμου βρίσκονται κοντά μας η Περιφερειάρχης, Χριστιάνα Καλογήρου, μαζί με τον αντιπρ. Θεόδωρο Βαλσαμίδα και στελέχη των Τεχν. Υπηρεσιών. Είδαν την καταστροφή και μας υποσχέθηκαν ότι όλα θα γίνουν καλύτερα. Άμεσα ανέλαβε την κατεδάφιση των επικίνδυνων σημείων και το σχεδιασμό των επόμενων βημάτων (εκπόνηση μελετών–ένταξη του έργου σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα). Βέβαια από την πρώτη στιγμή ήταν κοντά μας η TV Μυτιλήνης, η ΕΡΑ και ραδιοφωνικοί σταθμοί Μυτιλήνης και Αθήνας, που κατέγραψαν τα γεγονότα. Την επαύριον, 12 Ιανουαρίου, εκτάκτως συνεδρίασε το Δ.Σ του Αναγνωστηρίου και πήραμε τις εξής αποφάσεις σχετικά με τις άμεσες προτεραιότητές μας:

Α) Μεταφορά βιβλίων από την Αίθουσα Βιβλιοθήκης στην παλιά αίθουσα internet –café, αφενός για να αποσυμφορηθεί και να χρησιμοποιηθεί αργότερα ο χώρος και αφετέρου για να περιοριστεί το μεγάλο φορτίο που βαρύνει το δάπεδο της αίθουσας (τα στοιβαγμένα βιβλία ,που βγήκαν από τα ράφια των βιβλιοθηκών, είναι αρκετοί τόνοι).

Β) Αξιοποίηση της κύριας αίθουσας του παλιού Δημοτικού Ελαιοτριβείου στο Καμπούδι για την αποθήκευση υλικών της κατεστραμμένης σκεπής του θεάτρου (σιδηροδοκών, ντέξιον, ξυλείας κτλ), με σκοπό τη μελλοντική εκποίησή τους προς οικονομικό όφελος του Αναγνωστήριου (αίτημα στο Δήμο Λέσβου).

Γ) Συνέχιση των μαθημάτων όλων των τμημάτων σε χώρους του Δημοτικού Καταστήματος Αγιάσου και του κτιριακού συγκροτήματος του Ιερού Προσκυνηματος Παναγίας Αγιάσου, για να μην ανασταλεί η λειτουργία του Πνευματικού μας Κέντρου. Τα μαθήματα σαντουριών, τζουρά, μπουζουκιού, πιάνου θα γίνονται σε δύο γραφεία του Δημαρχείου και τα μαθήματα χορού στην αίθουσα συνεδριάσεων του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Αγιάσου, σε μέρες και ώρες που δε λειτουργούν οι δημοτικές υπηρεσίες (αίτημα στο Δήμο Λέσβου). Τα μαθήματα κρουστών και θεωρίας μουσικής θα γίνονται στο γραφείο που στέγαζε το Δημαρχείο στα Χάνια.

Δ) Μεταφορά και φύλαξη μεγάλου μέρους του μηχανολογικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, που τώρα πλέον δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη εκδηλώσεων, σε κτιριακό χώρο του Ιερού Προσκυνηματος της Παναγίας Αγιάσου (αίτημα στο Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Μυτιλήνης και τη Διοικούσα Επιτροπή του Προσκυνηματος).

Ε) Η καθιερωμένη μεγάλη χορευτική εκδήλωση, που γινόταν κάθε χρόνο στο θέατρο του Αναγνωστηρίου με την ευκαιρία του γιορτασμού της εθνικής επετείου της 25 Μαρτίου 1821, να γίνει φέτος στο Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης με σκοπό, συν τοις άλλοις, και την οικονομική ενίσχυση του σωματείου (αίτημα στον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού, Αθλητισμού, Τουρισμού του Δήμου Λέσβου).

ΣΤ) Υποβολή αιτήματός μας στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδας και στην Alpha Bank να μας επιτραπεί να δημοσιοποιήσουμε τους λογαριασμούς που τηρούμε σ' αυτές, για να κατατίθενται οι δωρεές-οικονομικές ενισχύσεις μελών και φίλων, χωρίς να χαρακτηριστούν οι λογαριασμοί ερανικοί και να δεσμευτούν τα κατατιθέμενα ποσά από τις Τράπεζες.

Την ίδια μέρα άρχισε η υλοποίηση των αποφάσεών μας. Η Εκκλησία και ο Δήμος δήλωσαν την αμέριστη συμπαράστασή τους και έθεσαν στη διάθεσή μας όλους τους χώρους τους. Άρχισε ένας σκληρός αγώνας για να σώσουμε ότι μπορούσαμε, αλλά και να μην αναστείλουμε ούτε στιγμή τις λειτουργίες όλων των τμημάτων του Αναγνωστηρίου. Αυτό για μας ήταν πάρα πολύ σημαντικό μαζί και συμβολικό. Έπρεπε να αποδείξουμε πως, οι στέγες πέφτουν, όμως οι διαχρονικές ιδέες μένουν όρθιες. Η προσφορά στον πολιτισμό συνεχίζεται αδιάλειπτα. Στην προσπάθεια αυτή μας παραχωρήθηκε το οικόπεδο των Αδερφών Τοπαλή, εδώ πιο κάτω, για την εναπόθεση μπαζών και χρήσιμων υλικών από το ξεμπάζωμα του θεάτρου. Η Art Studio με τον Λάμπρο Μυλωνά ανέλαβε να μεταφέρει τα διασωθέντα μηχανήματα ήχου και φωτισμού για την συντήρησή τους. Αντιμετωπίζοντας το χάος σ' όλους τους χώρους της βιβλιοθήκης, του φουαγιέ του θεάτρου και τα παρασκήνια με

τα αρχεία μας σε τσουβάλια και τα βιβλία σε στοίβες να φθάνουν μέχρι και την έξοδο της Βιβλιοθήκης, έτρεξαν για βοήθεια εθελοντές δεκάδες. Σημαντική ήταν η βοήθεια του Γυμνασίου μας με τη επιστασία δύο καθηγητών και δεκαπέντε μαθητών έγινε η μεταφορά βιβλίων, χιλιάδων , από το ισόγειο στον όροφο και μετά η ταξινόμησή τους.

Μια από τις πρώτες σκέψεις μας ήταν να κάνουμε έκκληση, για οικονομική στήριξη, ηλεκτρονικά στο διαδίκτυο, αλλά και στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, δημοσιοποιώντας το λογαριασμό μας για την κατάθεση δωρεών. Ασχοληθήκαμε για μεγάλο χρονικό διάστημα, με την βοήθεια φίλων νομικών, όμως επειδή σε αυτή την περίπτωση ο λογαριασμός θεωρείται ερανικός, τα χρήματα δεσμεύονται από την Τράπεζα, εκτός εάν δοθεί ειδική άδεια από το αρμόδιο Υπουργείο. Με έγγραφό μας, στις 22 Ιανουαρίου, απευθυνθήκαμε στην Υφ. Οικονομικών Παπανάτσιου Κατερίνα για να δοθεί η ειδική άδεια. Την επισκέφτηκε γι' αυτό το θέμα ο κυβερνητικός βουλευτής Γ. Πάλλης. Στο αίτημά μας δεν πήραμε απάντηση.

Ταυτόχρονα ήμασταν υποχρεωμένοι να απαντήσουμε στο ερώτημα: Γιατί έπεσε η στέγη του θεάτρου. Για να δώσουμε απάντηση ψάξαμε τα αρχεία μας, συμβουλευτήκαμε ειδικούς και καταλήξαμε ότι έπρεπε να υπάρξει μια νομική και αδιάβλητη διαδικασία, για να έχουμε επιστημονική εξήγηση για τις αιτίες που οδήγησαν στην κατάρρευση της στέγης. Ο μόνος αρμόδιος γι αυτό ήταν το Περιφερειακό Τμήμα Β. Αιγαίου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας. Στις 17 Ιανουαρίου, υποβάλαμε την αίτησή μας με το σχετικό παράβολο και μετά από πολύμηνη διαδικασία έχουμε στα χέρια μας από τις 15/12/2017 την Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης. Θα έχω την υπομονή σας να διαβάσω τα βασικά της σημεία.

ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πραγματογνωμοσύνη συντάσσεται κατόπιν αιτήσεως του Πνευματικού Κέντρου Αναγνώστηριου «Η Ανάπτυξη» προς το Τμήμα Βορειοανατολικού Αιγαίου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, με αρ. πρωτ. 83/17-01-2017. Με το υπ' αρ. πρωτ. 146/25-01-2017 έγγραφο του το Τμήμα όρισε ως πραγματογνώμονα τον Πολιτικό Μηχανικό Αντώνιο Καλδέλλη.

B. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Το αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης είναι η διερεύνηση των αιτίων που οδήγησαν στην τελική κατάρρευση της στέγης της πλατείας του θεάτρου του Αναγνωστηρίου, κατά την 11^η Ιανουαρίου 2017, μετά από παρατεταμένη χιονοθύελλα και συσσώρευση χιονιού.

Γ.ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ιστορικό κτηρίου – επεμβάσεων

Το κτήριο του Αναγνωστηρίου κατασκευάστηκε σε δύο φάσεις, σύμφωνα με το αρχείο και τις επισυναπτόμενες οικοδομικές άδειες. Πρόκειται για κτίριο μοναδικό στον οικισμό, για το μέγεθός του, το άνοιγμα της στέγης του, καθώς και τη τυπολογία της κατασκευής της, μη συγκρίσιμο με τις επικρατούσες μορφές κατασκευών στον οικισμό (πέτρινες κατοικίες και αποθήκες, με ξύλινες κεραμοσκεπές).

Με την υπ.αρ.πρωτ.Τ.6442/4442- Αρ. αδείας 249/15.10.1962 έγινε η ανέγερση του αρχικού διώροφου κτίσματος Αναγνωστηρίου. Η εν λόγω άδεια αφορά το κτήριο της βιβλιοθήκης.

Με την υπ.αρ.2883αρ.αδείας1963 έγινε η ανέγερση της κεντρικής αίθουσας η οποία και περιελάμβανε το χώρο της σκηνής. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν το 1967, με βάση την αλληλογραφία του αρχείου του Αναγνωστήριου.

Κατά την δεκαετία του 80 έγιναν εργασίες επιφανειακών επισκευών στο κτήριο (χρωματισμοί κλπ.).

Κατά τα 2001, έγινε μεγαλύτερη επέμβαση ανακαίνισης και εκσυγχρονισμού στο κτίριο, με πλήρη αντικατάσταση της στέγης της σκηνής, αλλαγή της επικάλυψής της στέγης του θεάτρου, χρωματισμούς εσωτερικούς και εξωτερικούς, και νέο εξοπλισμό με παράλληλη αναβάθμιση στις Η/Μ εγκαταστάσεις.

Το διώροφο κτίριο της βιβλιοθήκης είναι κατασκευασμένο από το σκελετό οπλισμένου σκυροδέματος και μπατικούς τοίχους πλήρωσης, από οπτοπλινθοδομή. Η επιστέγαση του είναι ξύλινη κεραμοσκεπή.

Η αίθουσα του θεάτρου και η σκηνή είναι κατασκευασμένη με φορέα οπλισμένου σκυροδέματος και τοίχους πλήρωσης από μπατική οπτοπλινθοδομή. Η επιστέγαση ήταν από μεταλλικό φορέα, με μέλη διατομές Γ, διάτρητες, τύπου dexion, διαστάσεων 5*8 και 3*5. Τα μέσα συνδέσεως των κόμβων, ήταν μεταλλικές βίδες. Τα δικτυώματα, χαμηλής κλίσης, εδράζονταν επί της περιμετρικής τοιχοποιίας. Η επιστέγαση ήταν κυματοειδείς πλάκες

αμιαντοτσιμέντου (τύπου ελλενίτ), βαρέως τύπου, που συγκρατούνταν σε μεταλλικές τεγίδες με ειδικούς μεταλλικούς συνδέσμους τύπου U.

Οι πλάκες αυτές με τα χρόνια είχαν υποστεί φθορές, όπως και οι σύνδεσμοι, με αποτέλεσμα την εισροή όμβριων υδάτων στο χώρο του θεάτρου και την διάβρωση-οξείδωση των συνδέσεων και των δικτυωμάτων εν γένει.

Λόγω των προβλημάτων αυτών αλλά και του αποδεδειγμένου γεγονότος ότι το αμιαντοτσιμέντο είναι υλικό που επιφέρει προβλήματα στην υγεία των ανθρώπων, κατά την τελευταία επέμβαση στο κτήριο αντικαταστήθηκαν οι πλάκες του αμιαντοτσιμέντου με θερμομονωτικά πάνελς τύπου isobau πάχους 5 εκ. και βάρους 11,00χλγ/μ², κατά πολύ ελαφρύτερα από τις πλάκες αμιαντοτσιμέντου (βάρους 15,00-18,00χλγ/μ²).

Η συνολική ελάφρυνσή της στέγης ήταν περίπου 2.000χλγ. Τα πάνελς πολυουρεθάνης εφαρμόστηκαν επί τεγίδων μεταλλικών κλειστής τετράγωνης διατομής, και προσέδιδαν τόσο την απαιτούμενη υγρομόνωση όσο και θερμομόνωση στο κτήριο. Παράλληλα με την τοποθέτηση των θερμομονωτικών πάνελς, ενισχύθηκαν ή αντικαταστάθηκαν οι σύνδεσμοι του μεταλλικού φορέα με τύπου dexion που είχαν υποστεί οξείδωση ή φθορά με το χρόνο.

Ιστορικό ενεργειών –αυτοψίες

Αμέσως μετά το συμβάν της κατάρρευσης, έγινε αυτοψία στο κτήριο και πρώτη επαφή με το συμβούλιο του Αναγνωστηρίου. Ελήφθησαν στοιχεία που αφορούσαν την κατασκευή του κτιρίου και φωτογραφίες από τις πρώτες στιγμές της αστοχίας. Διαπιστώθηκε ότι πέρα από την στέγη της αίθουσας, η αντίστοιχη τετράριχτη στέγη της σκηνής που είχε ανακατασκευαστεί πλήρως, δεν έφερε καμία φθορά. Καμία φθορά δεν έφερε και η ξύλινη στέγη της βιβλιοθήκης. Στη συνέχεια, έγινε αποσύνδεση των τεγίδων από τον φορέα της βιβλιοθήκης και της σκηνής, ώστε μην προκύψουν ζημιές στα τμήματα αυτά από εφελκυσμούς.

Τεχνική περιγραφή αστοχίας

Κατά το πρώτο δεκαήμερο του Ιανουαρίου 2017 η Λέσβος δέχτηκε ένα ισχυρότατο ψυχρό κύμα κακοκαιρίας, με επαναλαμβανόμενες χιονοπτώσεις, σε συνδυασμό με χιονόνερο και πάγο κατά τις νυχτερινές ώρες. Ενδεικτική του ακραίου των φαινομένων είναι η κήρυξη από

την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου του νησιού σε κατάσταση εκτατού ανάγκης για ένα μήνα περίπου, από τις 07-01-2017.

Μετά από συνεχείς χιονοπτώσεις και συσσώρευση παγωμένου χιονιού, ύψος κατά μαρτυρίες και φωτογραφίες περίπου 80- 90 εκ, αστόχησε τμήμα της στέγης και μόνο στην βορινή πλευρά τις νυχτερινές ώρες της 11 -01-2017.

Η αστοχία αφορούσε τα ζευκτά του μέσου του ανοίγματος, στη στήριξη τους στην περιμετρική τοιχοποιία, με παράλληλη θραύση της τοιχοποιίας πάνω από το σενάζ των φεγγιτών. Όπως διαπιστώνεται, από το τεράστιο φορτίο του χιονιού, επήλθε θραύση κάποιων ηλώσεων (βίδες) σε κόμβους του δικτύματος κοντά στην τοιχοποιία, η οποία με την σειρά της, δεν μπόρεσε να λειτουργήσει ως πάκτωση, με αποτέλεσμα να παρασύρει και άλλες στηρίξεις δικτυωμάτων στην ίδια όψη.

Όλα αυτά, μόνο από την πλευρά της όψης προς το χωριό (βορινή). Την αστοχία των δικτυωμάτων αυτών, ακολούθησε στη συνέχεια αυτή των υπόλοιπων της ίδιας όψης, λόγω της ελαφριάς κατασκευής και του συσσωρευμένου βάρους. Η αστοχία του συνόλου της στήριξης στη βορινή όψη, δεν έγινε αμέσως αλλά μετά από εννέα ώρες, κατά τις 10.30 το πρωί. Κατά τις επόμενες μέρες έγινε αποκόλληση των δικτυωμάτων από τις λοιπές τοιχοποιίες και απομάκρυνσή των υλικών της στέγης και του Η/Μ εξοπλισμού της πλατείας του Θεάτρου.

Δ) ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΙΤΙΩΝ

Οι παράγοντες που οδήγησαν στην μερική τοπική αστοχία και τελική κατάρρευση είναι συνδυαστικοί.

Βίαια καιρικά φαινόμενα –πρωτοφανές βάρος παγωμένου χιονιού.

Ο πρώτος παράγοντας είναι το τεραστίου βάρος του χιονιού σε ένα πρωτόγνωρα ακραίο καιρικό φαινόμενο, με παράλληλη ισχυρότατη ανεμοπίεση. Από μαρτυρίες προκύπτει πως χιόνισε, έριξε στη συνέχεια χιονόνερο, πάγωσε και ξανά χιόνισε σε πάχος συνολικού παγωμένου χιονιού πάνω από 90 εκ., φαινόμενο που σύμφωνα με τα διαθέσιμα μετεωρολογικά στοιχεία και τις μαρτυρίες των κατοίκων είναι ασυνήθιστο με μεγάλη περίοδο επαναφοράς για τα δεδομένα του οικισμού. Το βάρος του φρέσκου χιονιού, είναι περίπου 100χλγ/μ3. Οι βροχοπτώσεις πάνω σε ήδη υπάρχον στρώμα χιονιού και οι

παράλληλες τήξεις και πήξεις, πολλαπλασιάζουν τα φορτία λόγω χιονιού στις στέγες, ιδίως σε περιπτώσεις όπου το χιόνι και ο πάγος μπορεί να αποφράξουν το σύστημα απορροής. Σε αυτές τις περιπτώσεις το βάρος του χιονιού γίνεται σχεδόν 400χλγ/μ³, δηλαδή τετραπλασιάζεται. Έτσι, 50 εκ. βρεγμένου και παγωμένου χιονιού, αντιστοιχούν σε σχεδόν 2,0 φρέσκου χιονιού. Εκ των ανωτέρω, είναι προφανές ότι τα 80-90εκ. παγωμένου χιονιού που συσσωρεύτηκαν στην στέγη του αναγνωστηρίου και αντιστοιχούν σε 3,50 περίπου μέτρα φρέσκου χιονιού, αποτελούν σπάνια βίαιο καιρικό φαινόμενο με μεγάλη περίοδο επαναφοράς. Λόγω δε του ισχυρού ανέμου (χιονοθύελλα) υπήρξε δυσανάλογα υπερβολική συσσώρευση χιονιού στη βορεινή πλευρά της μεταλλικής στέγης της αίθουσας, όπου και ξεκίνησε η αστοχία της. Είχαμε επομένως ταυτόχρονα συνδυαστική δράση και καταπόνηση ισχυρότατης ανεμοπίεσης και εξαιρετικού βάρους χιονιού σε συγκεκριμένη περιοχή της στέγης.

Παλαιότητα μέσων σύνδεσης κόμβων

Η αστοχία των κόμβων των δικτυωμάτων δείχνει πιθανά προβλήματα των ηλώσεων. Λόγω της χρόνιας διάβρωσης και οξείδωσης λόγω υγρασιών, και παρά την συντήρησή τους πριν την τοποθέτηση των πάνελς, οι βίδες των κόμβων, καθώς και μεμονωμένες ράβδοι παρουσίαζαν φθορές, οι οποίες κατέστησαν μοιραίες σε ένα τόσο ακραίο, πρωτοφανές καιρικό συμβάν.

Στήριξη ζευκτών

Η πάκτωση των δικτυωμάτων έγινε στην μπατική περιμετρική τοιχοποιία. Ενώ όμως υπήρχε σενάζ ισχυρό πάνω από τους φεγγίτες, πάνω στο οποίο στήριζαν τα ζευκτά, δεν υπήρχε αντίστοιχο ισχυρό, στην στέψη της τοιχοποιίας. Όταν αστόχησε ο κόμβος, η πάκτωση του δικτυώματος δεν λειτουργούσε, και η τοπική αστοχία έγινε σταδιακά και σε περίπου δέκα ώρες, γενική αστοχία του συνόλου του δικτυώματος.

Η τοπική αστοχία που κλιμακωτά έγινε πλήρης λόγω της ελαφρά κατασκευής της στέγης.

Η ελαφρά κατασκευή του δικτυώματος και ο τύπος του, δεν επιτρέπει τοπική αστοχία. Αυτή οδηγεί σε γενική κατάρρευση του όλου δικτυώματος.

Ε.ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ – ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, με βάση όλα τα ως άνω, κρίνονται ως βασικά αίτια της τοπικής αστοχίας και στην συνέχεια της μερικής κατάρρευσης τα κάτωθι:

- Εξαιρετικά φορτία χιονιού και ταυτόχρονης ανεμοπίεσης σε ελαφρά κατασκευή στέγης.
- Αστοχία των μέσων σύνδεσης των κόμβων των ζευκτών (βίδες) με αποτέλεσμα – λόγω και της τυπολογίας της κατασκευής – την σταδιακή απώλεια της φέρουσας ικανότητας του συνόλου των ζευκτών, κάτω από το τεράστιο υποκείμενο βάρος του συσσωρευμένου παγωμένου χιονιού.
- Παράλληλα με την αστοχία των ηλώσεων, απώλεια της πάκτωσης των ζευκτών, λόγω αστοχίας (στέψης στην εγκάρσια διάσταση) της μπατικής τοιχοποιίας, πάνω από το σενάζ των φεγγιτών.

Ο Πραγματογνώμονας

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΛΔΕΛΛΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός

Στο δύσκολο αγώνα που δίναμε για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της έκτακτης κατάστασης που σας περιγράφω, είναι για μας σημαντική και εμπνευστική η άμεση συμπαράσταση των φορέων, κρατικών και ιδιωτικών, αλλά και των εκατοντάδων απλών πολιτών ανά τον κόσμο.

Αναλυτικά από τις πρώτες ώρες της καταστροφής, η Περ. Β. Αιγαίου με την Χριστιάνα Καλογήρου και το Θεωρή Βαλαμίδα, λόγω της κήρυξης του νησιού σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, άμεσα έθεσαν στη διάθεσή μας τις Τεχνικές Υπηρεσίες και έδωσαν εντολή σε εργολάβο να γκρεμίσει την υπόλοιπη σκεπή, να αδειάσει την πλατεία του θεάτρου και να στεγανοποιήσει τους παρακείμενους χώρους για να μην καταστραφεί και η Βιβλιοθήκη. Δουλειά δύσκολη που κράτησε πάνω από μήνα με χιόνια, κρύα και βροχές.

Την επόμενη μέρα κοντά μας είχαμε και το Δήμαρχο με αντιδημάρχους και προϊστάμενους των Τεχνικών Υπηρεσιών. Ο Σπύρος Γαληνός μας έκανε πρόταση να αναλάβει ο Δήμος την

αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης και το σχεδιασμό αποκατάστασης των ζημιών. Τον ευχαριστήσαμε για αυτή την πρόταση και συμφωνήσαμε να συνεχίσει την πρωτοβουλία η Περιφέρεια με την συνδρομή των μηχανικών του Δήμου, όπου χρειαστεί.

Την ίδια στιγμή ο Δήμαρχος ανέλαβε την πρωτοβουλία και απευθυνόμενος στο Υπουργείο Πολιτισμού μας εξασφάλισε επιχορήγηση 5000 ευρώ για να αντιμετωπίσουμε τις έκτακτες ανάγκες. Τα χρήματα αυτά τα λάβαμε στις 8 Δεκεμβρίου και τα διαθέσαμε στην επαναλειτουργία των πολιτιστικών μας χώρων που διεξοδικά θα αναφερθώ παρακάτω.

Τέλος αξίζει να επισημάνω πως έθεσε στη διάθεσή μας όλους τους χώρους του πρώην Δήμου Αγιάσου. Μας παραχωρήθηκε το Δημαρχείο μας για τις πρόβες των χορευτικών και αίθουσες για τα μαθήματα των μουσικών τμημάτων. Επίσης, μας δόθηκε και ικανός χώρος στο Ελαιοτριβείο του Δήμου για να αποθήκευση των καθισμάτων που σώθηκαν.

Ανάλογο ενδιαφέρον έδειξαν και η Γεν. Γραμμ. Αιγαίου με το Γιάννη Γιαννέλη. Έθεσε και αυτός στην διάθεσή μας τους μηχανικούς της Γεν. Γραμματείας και προώθησε το αίτημα μάς για επιχορήγηση με 10.000 ευρώ προκειμένου να προβούμε στις αναγκαίες εργασίες, που θα επιτρέψουν αφενός να προστατέψουμε και αφετέρου να καταστήσουμε λειτουργική την αίθουσα της Βιβλιοθήκης μας.

Τα χρήματα δόθηκαν και μαζί με τις 5000 ευρώ που πρόσφεραν το Υπουργείο Πολιτισμού σχεδόν ολοκληρώσαμε τις επεμβάσεις μας που είναι:

- α) Αποκατάσταση της κατεστραμμένης παροχής ηλεκτροδότησης της Βιβλιοθήκης για να τη λειτουργία των κλιματιστικών.
- β) Παρεμβάσεις για την επαναλειτουργία των συστημάτων πυροπροστασίας και ασφάλειας (συναγερμού-κάμερες).
- γ) Κατασκευή προστατευτικών στεγάστρων για τους παρακείμενους χώρους του θεάτρου (καμαρίνια αποθήκες, αίθουσες μουσικής, σκηνή θεάτρου κτλ).
- δ) Επαναλειτουργία κλιματιστικών και
- ε) Κατασκευή πρόχειρων βιβλιοθηκών στο ισόγειο για την τοποθέτηση των χιλιάδων βιβλίων, περιοδικών και αρχείων που μεταφέρθηκαν από τους κατεστραμμένους χώρους.

Με την ολοκλήρωση όλων αυτών των εργασιών σήμερα τα τμήματα στο σύνολό τους επανήλθαν στους παλιούς χώρους των παρασκηνίων και της Βιβλιοθήκης. Πέραν των

παραπάνω κρατικών φορέων, σημαντική ήταν και η συμπαράσταση η δική σας Σεβασμιότητα. Από τις πρώτες ημέρες μάς στηρίζατε ηθικά αλλά και υλικά με την προσωπική σας οικονομική ενίσχυση, που και το Δεκέμβριο συνεχίσατε. Είναι για μας σημαντικό που η Διοικούσα Επιτροπή του Προσκυνήματος, στην οποία προεδρεύετε, έθεσε στη διάθεσή μας την αίθουσα του παλιού Δημαρχείου για τις ανάγκες διδασκαλίας πνευστών και κρουστών. Είναι συγκινητική η ηθική και υλική συμπαράσταση συλλογικών φορέων τους οποίους επιβάλλεται να αναφέρω ονομαστικά. Άλλοι έστειλαν θερμές και αισιόδοξες επιστολές στήριξης και άλλοι ενήργησαν προκειμένου να μαζέψουν όποια χρηματικά ποσά, συμπαραστεκόμενοι στις δύσκολες ώρες που περνάμε μετά την καταστροφή του θεάτρου μας.

Το πρώτο ψήφισμα που λάβαμε (12 Ιανουαρίου) ήταν του αδερφού Φιλοπρόδου Συλλόγου Αγιασωτών Αθήνας. Στη συνέχεια μας γνωστοποιούν πως η Γεν. Συνέλευση των μελών του στις 22 Ιανουαρίου τροποποίησαν το καταστατικό τους και σε περίπτωση διάλυσης του Σωματείου η περιουσία τους θα περιέλθει στο Αναγνωστήριο.

Ακολουθεί, 17/1, το ψήφισμα του Δ.Σ της Ένωσης Θεατρικών Πολιτιστικών Σωματείων Λέσβου «ΘΕΣΙΣ» και προτείνεται στις 11 ομάδες θεάτρου – μέλη να δείξουν έμπρακτα την αλληλεγγύη τους και τα έσοδα των παραστάσεών τους δόθηκαν ως ενίσχυση του Αναγνωστηρίου. Σ' αυτό ανταποκρίθηκε η «ΘΕΣΙΣ» στις παραστάσεις στο Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης, 27 και 28 Μαρτίου, Εορτασμός Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου και Θεατρικό Εργαστήρι του Δήμου Λέσβου .

Στη συνέχεια στις 25 Ιαν τα αδελφά μας σωματεία Μεσοτόπου, που είναι ο Σύλλογος Μεσοτοπιτών Λέσβου «Αναγέννηση» στην Αθήνα και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μεσοτόπου «Ο Μεσότοπος», στο Μεσότοπο.

Έμπρακτο ενδιαφέρον έδειξε και το Δ.Σ της Περιφερειακής Εταιρίας Ανάπτυξης Β. Αιγαίου Α.Ε. Σε έκτατη συνεδρίαση 13 Φεβρουαρίου ο πρόεδρος Προκόπης Σινάνης πρότεινε τη στήριξη του Αναγνωστηρίου με ποσό 3000 Ευρώ για αποκατάσταση των ζημιών.

Ιδιαίτερη αξία έχει για μας η πρωτοβουλία που ανέλαβαν τα παιδιά, οι εκπαιδευτικοί και ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Αγιάσου να κατασκευάσουν πασχαλινές λαμπάδες, να τις πουλήσουν και να συγκεντρώσουν 572 Ευρώ προκειμένου να εκφράσουν την ηθική και υλική στήριξη στο Πνευματικό μας Κέντρο. Εξίσου συγκινητική ήταν και η διοργάνωση στο Χριστοφίδειο Δημοτικό Γυμναστήριο φιλικού ποδοσφαιρικού αγώνα, στις 18 Ιουνίου, με

σκοπό την οικονομική ενίσχυση του Ιδρύματός μας. Το ποσό που συγκεντρώθηκε ήταν 750 Ευρώ. Την πρωτοβουλία είχαν οι Βετεράνοι του Γ.Π.Σ «Όλυμπος» ο Αθλ. Ποδ. Σύλλογος «Αναγέννηση» και ο Σύλλογος Παλαίμαχων Ποδοσφαιριστών Παλλεσβιακού Μυτιλήνης με τη βοήθεια του Πέρρου Μάλλη, κάτοικου Μήλου Κυκλάδων.

Οικονομική ενίσχυση στάλθηκε, 530 δολάρια Αμερικής, και από την Παλλεσβιακή Αδελφότητα Αστόριας των ΗΠΑ. Για λόγους οικονομίας χρόνου, δε θα σταθώ στα ονόματα δεκάδων μελών και φίλων του Αναγνωστηρίου που ιδιωτικά πρόσφεραν διάφορα ποσά. Συνολικά από φορείς και άτομα συγκεντρώσαμε 10.282 Ευρώ.

Εκτός από τους κρατικούς φορείς απευθυνθήκαμε στις 16 Ιανουαρίου με επιστολές μας και προς τους 3 βουλευτές του νησιού μας. Περιγράψαμε την τραγική κατάσταση και κάναμε έκκληση για άμεση και με κάθε προσφερόμενο τρόπο ενίσχυση μας, ώστε να προβούμε τάχιστα στη λήψη αναγκαίων προληπτικών μέτρων και στη μακροπρόθεσμα αποκατάσταση των εκτεταμένων ζημιών. Είναι για μας ιδιαίτερα σημαντικό που και οι τρεις βουλευτές ανταποκρίθηκαν, μας τηλεφώνησαν, μας επισκέφτηκαν και μας υποσχέθηκαν ότι, ομονοούντες στο όνομα του Αναγνωστηρίου, θα μας βοηθήσουν.

Στις 12 Ιανουαρίου μας επισκέφτηκε ο Σταύρος Τάσος. Δήλωσε την αμέριστη συμπαράστασή του, όπου χρειαστεί. Στις 17 Ιανουαρίου ο Χαράλαμπος Αθανασίου μαζί με το με αντιπεριφερειάρχη Κύτλη και τον πρώην δήμαρχο Δ. Βουνάτσο εξέφρασε το ενδιαφέρον του και την πρόθεση τού να βοηθήσει μέσα από το Κοινοβούλιο.

Στις 21 Ιανουαρίου επισκέφτηκε το κατεστραμμένο θέατρο ο Πάνος Ρήγας, Γεν. Γρ. της Κεντρικής Επιτροπής του ΣΥΡΙΖΑ, συνοδευόμενος από το βουλευτή Λέσβου Γιώργο Πάλλη και στελέχη της Νομ. Επιτροπής Λέσβου του κόμματος. Έγινε ενημέρωση για τα προβλήματα που προέκυψαν μετά την καταστροφή και συζητήθηκαν τρόποι αντιμετώπισης σε κλίμα κατανόησης και συνεργασίας και αναλήφθηκαν δεσμεύσεις για περαιτέρω πρωτοβουλίες προς συγκεκριμένες κατευθύνσεις τόσο από τον Πάνο Ρήγα, όσο και από το Γ. Πάλλη. Μετά από λίγες ημέρες ο Γ. Πάλλης συναντήθηκε με την Υφυπ. Οικον. Αικατ. Παπανάσιου και συζήτησε το θέμα του Αναγνωστηρίου. Ο Γ. Πάλλης ξαναεπισκέφτηκε το Αναγνωστήριο στις 25 Μαΐου. Μας ενημέρωσε για την πορεία της προετοιμασίας του φακέλου για την αποκατάσταση του θεάτρου και δήλωσε ότι η στήριξη του ΣΥΡΙΖΑ όσο και της κυβέρνησης είναι αυτονόητη και δεσμεύτηκε να έλθει σε επαφή με τα εμπλεκόμενα υπουργεία για τη χρηματοδότηση.

Μας επισκέφτηκε επίσης, ο επικεφαλής της Λαϊκής Συσπείρωση Β Αιγαίου Στρατής Κόρακας και μας ενημέρωσε για τις προσπάθειες που κάνει στο Περιφερειακό Συμβούλιο για τη χρηματοδότηση του Αναγνωστηρίου.

Τέλος, στις 5 Φεβρουαρίου μας επισκέφθηκε ο τέως πρύτανης του Μετσόβιου Πολυτεχνείου και πρόεδρος της τότε Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Κώστας Μουτζούρης. Εξεδήλωσε την ολόπλευρη συμπαράστασή του και την πρόθεσή του να βοηθήσει μέσω του Πολυτεχνείου στην ανοικοδόμηση του Θεάτρου. Μας ξαναεπισκέφθηκε στις 13 Απριλίου και βράβευσε το Αναγνωστήριο εκ μέρους της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων για την προσφορά του στον πολιτισμό της Λέσβου.

Σ' αυτό το σημείο ολοκληρώνεται η περιγραφή των δραματικών γεγονότων και η αναφορά των κρατικών φορέων και συλλογικών καθώς επίσης και επώνυμων και ανώνυμων προσώπων, που όλοι μαζί στάθηκαν δίπλα μας, δίπλα στον Αναγνωστηρίου μας, για να προσφέρουν συμπαράσταση ηθική και υλική. Εκ μέρους του Δ.Σ. του Ιδρύματος μάς ευχαριστούμε όλους μαζί και ξεχωριστά τον καθέναν. Σ' αυτή την ιστορική καταστροφή του 2017, ιστορική είναι και η συμβολή σας!

Τίθεται τώρα το ερώτημα

Πέραν των ενεργειών για την αντιμετώπιση της έκτακτης κατάστασης, ποια πορεία ακολουθήσαμε το Δ.Σ για την ανοικοδόμηση του καταρρεύσαντος θεάτρου; Η προσπάθειά μας ξεκίνησε απ' τις πρώτες ώρες, υπό την επήρεια των τραγικών εικόνων της βιβλικής καταστροφής και της έντονης συναισθηματικής φόρτισης. Το φως και η ελπίδα ήρθαν από τη Περιφέρεια που ανέλαβε την πρωτοβουλία για την άμεση αντιμετώπιση της κατάστασης. Θεωρώ ιστορική τη στιγμή, όταν τις πρωινές ώρες της καταστροφής, ενώ βρισκόμασταν στην πλατεία του Δημαρχείου σε άσχημη ψυχολογική κατάσταση, η Χριστιάνα Καλογήρου μου είπε «Πρόεδρε μην στεναχωριέσαι. Το θέατρο θα το ξαναφτιάξουμε καλύτερο και ασφαλέστερο. Είσαι τυχερός που δεν θρηνήσαμε θύματα. Σου δίνω το λόγο μου!» Το μήνυμα το λάβαμε, αναθαρρήσαμε και στις 21 Ιανουαρίου με νέα έγγραφά μας απευθυνθήκαμε στους Βουλευτές, Δημάρχους, Γεν. Γρ. Αιγαίου και ασφαλώς στη Περιφέρεια που είχε αναλάβει την πρωτοβουλία.

Θέσαμε τις προτεραιότητες:

- Έλεγχος για τη στατική επάρκεια των υπαρχόντων κτιρίων.
- Εκπόνηση απαραίτητων μελετών.

- Εξασφάλιση των σχετικών αδειοδοτήσεων.

Η περιφέρεια ανταποκρίθηκε άμεσα και ύστερα από αυτοψία των υπαλλήλων της Δ/σης Τεχνικών Έργων στις 30 Ιανουαρίου εστάλη πίνακας απαιτούμενων μελετών και πίνακας προεκτίμησης αμοιβών σύμφωνα με τις τιμές του κράτους. Το συνολικό ποσό για μελέτες και άδεια εκτιμήθηκε στις 296 χιλιάδες ευρώ και το ποσό της ανοικοδόμησης κοντά στα 3 εκατ. Μετά από αυτά, θα ήταν δυνατή η ένταξη του έργου σε κάποιο εθνικό ή κοινοτικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα σε χρονικό βάθος 3 χρόνων μόνο για τις μελέτες.

Στις 2 Φεβρουαρίου επισκέφτηκαν το Αναγνωστήριο η Χριστιάνα Καλογήρου με το Θεόδωρο Βαλσαμίδα και ενημερώθηκαν για τις εργασίες που είχε αναλάβει η Περιφέρεια και είχαν ολοκληρωθεί την προηγούμενη μέρα. Επακολούθησε σύσκεψη στο Δημαρχείο. Μας ενημέρωσαν πως με απόφαση του Περιφ, Συμβ. Β. Αιγαίου εγκρίθηκε η διάθεση πιστώσεως 300 χιλιάδων ευρώ σε βάρος του φετινού προϋπολογισμού για τις μελέτες και αδειοδότηση. Μένει τώρα να γίνουν κάποιες ενέργειες, ώστε να διαμορφωθεί το νομικό πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο θα δοθεί η δυνατότητα στην Περιφέρεια να χρηματοδοτήσει και να αναθέσει τις μελέτες αποκατάστασης. Πιο ευχάριστη εξέλιξη δεν περιμέναμε!!!

Ποιο είναι αυτό το νομικό πλαίσιο που θα μας ανοίξει το δρόμο;

23 Μαρτίου: Ο Θεόδωρος Βαλσαμίδης προσκαλεί το Δ.Σ του Αναγνωστηρίου στην Περιφέρεια σε κοινή σύσκεψη με υπηρεσιακούς παράγοντες και τη νομικό σύμβουλο της Περιφ. Β. Αιγαίου για να συζητήσουμε τα όσα πρόεκυψαν από τη διερεύνηση του θέματος. Εδώ θέλω να σημειώσω πως το Αναγνωστήριο σε όλες του τις ενέργειες (νομικές – διοικητικές) έχουμε ως συμβούλους τα εκλεκτά μέλη του Αναγνωστηρίου Ηρακλή Κουντουρέλλη και Θεόφραστο Γέρου, που είναι και υψηλόβαθμα στελέχη της Γεν. Γρ. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και άριστα γνωρίζουν τα διοικητικά. Είναι ευκαιρία να τους ευχαριστήσουμε για τις πολύτιμες υπηρεσίες που πρόσφεραν αφιλοκερδώς.

Υστερά από πολύωρη σύσκεψη καταλήγουμε στα εξής :

Επειδή τα Θέατρο αποτελεί ιδιοκτησία Ν.Π.Ι.Δ., που είναι το Αναγνωστήριο, κατά τον ισχύοντα νόμο του Καλλικράτη, δεν επιτρέπεται η σύναψη Προγράμματος Σύμβασης για την ανάθεση της μελέτης. Ως προσφορότερη λύση για την εξασφάλιση της νομιμότητας των

παρεμβάσεων της Περιφέρειας, κρίνεται η παραχώρηση του κτιρίου στην Περιφέρεια τουλάχιστον για 50 χρόνια .

Όπως καταλαβαίνετε τα πράγματα γίνονται πολύπλοκα. Το Δ.Σ του Αναγνωστηρίου σήμερα δεν μπορεί να δεσμεύσει κατ' αυτόν τον τρόπο τα επερχόμενα Διοικητικά Συμβούλια. Απορρίψαμε αυτή την περίπτωση και αποφασίσαμε από κοινού με την Περιφέρεια να ακολουθήσουμε δύο παράλληλους δρόμους, που μπορεί να συγκλίνουν σε κάποια φάση της πορείας:

α) Να επιδιώξουμε Νομοθετική ρύθμιση ,που η παραχώρηση θα περιοριστεί, κατ' εξαίρεση, στα 5 - 10 χρόνια.

β) Να εμπλακεί η Γεν. Γρ. Αιγ κ Νησ Πολ. και να βάλει στους κωδικούς των Δημ. Επενδύσεων τα χρήματα για τις μελέτες που θα αναλάβει το Αναγνωστήριο να αναθέσει απευθείας με νομικές διαδικασίες και με την εποπτεία των μηχανικών της Γραμματείας ή και της Περιφέρειας και του Δήμου.

Άμεσα ξεκινήσαμε νέους αγώνες με την υποβολή αιτήματος νομοθετικής ρύθμισης, προκειμένου να καταστεί πρακτικά δυνατή η κατά χρήση παραχώρηση της κτιριακής μας υποδομής στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου (ή και στο Δήμο Λέσβου) για την εκ μέρους τους εκτέλεση του έργου. Η Περιφερειάρχης ανέλαβε μάλιστα σχετική πρωτοβουλία με επιστολή στον Υπ. Εσωτερικών, αλλά και εμείς κάναμε έκκληση και στους τρεις βουλευτές του νησιού μας να καταθέσουν στην Ελλ. Βουλή από κοινού αίτημα νομοθετικής ρύθμισης σύμφωνα με σχέδιο που στείλαμε. Το ίδιο είχε ζητήσει και η Περιφέρεια. Δυστυχώς δεν έχουμε μέχρι τώρα κανένα αποτέλεσμα.

Ταυτόχρονα κάναμε ενέργειες και προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στο οποίο υπάγεται η Γ εν.Γρ. Αιγαίου.

Στις 11 Απριλίου επισκεφθήκαμε το Γ.Γρ. Γιάννη Γιαννέλλη. Εξεδήλωσε την αμέριστη συμπαράστασή του και ανέλαβε την προώθηση των σχετικών διαδικασιών σε πολιτικό επίπεδο με πρώτη ενέργεια σύντομα συνάντηση στην Αθήνα του Δ.Σ. του Αναγνωστηρίου, του Γ.Γραμμ., εκπροσώπων της Περ.Β.Αιγ. και του Δήμου, του Μητροπολίτη μας και των Βουλευτών Λέσβου με τον Υπουργό και Υφυπουργό Ναυτ. κ Ν.Π. Παν. Κουρουμπλή και Νεκτάριο Σαντορινιό, αντίστοιχα. Η οργάνωση και ο συντονισμός αυτής της πολυπληθούς αντιπροσωπείας προσέκρουσαν σε ανυπέρβλητες δυσκολίες και δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ.

Όμως στις 2 Μαΐου ο Υφυπουργός ήρθε στη Μυτιλήνη οπότε συναντηθήκαμε και μέσα σ' ένα κλίμα κατανόησης και καλής συνεργασίας μίλησε με τα καλύτερα λόγια για την τεράστια προσφορά του Αναγνωστήριου και δήλωσε ότι θα κάνει τα δέοντα και επαφές με τα αρμόδια Υπουργεία ώστε να εγγραφούν πιστώσεις και να γίνουν οι προβλεπόμενες διαδικασίες για να τις μελέτες και σε βάθος τριών χρόνων. Αναμένοντες, δε σταματήσαμε τις πιέσεις μας προς κάθε αρμόδιο, βουλευτές, υπουργούς, εκπροσώπους της Κ.Ε τοπ. ΣΥΡΙΖΑ.

Στις 16 Μαΐου επισκέφτηκα στο Υπουργείο στον Πειραιά τον Υφ. Νεκτάριο Σαντορινιό. Δήλωσε πως είχε στείλει αίτημα στο Υπ. Οικονομικών για χρηματοδότηση και άλλα. Δε φαίνεται να έγινε καμία ενέργεια.

Ο Γ. Γιαννέλης στις 6 Ιουλίου στέλνει απευθείας νέο έγγραφο. Επικοινωνήσαμε με το Γ. Πάλλη για να πάνε μαζί στο Χαρίτση. Και αυτό δεν είχε τύχη. Στα μέσα Ιουλίου κατατέθηκε στη Βουλή ένα πολυνομοσχέδιο για Δήμους και Περιφέρειες. Σ' αυτό ήταν ευκαιρία να μπει και η νομοθετική ρύθμιση που αφορούσε το Αναγνωστήριο. Με επείγον έγγραφο η Περιφέρεια στις 18 Ιουλίου στις προτάσεις της προς το Υπ. Εσωτερικών συμπεριλαμβάνει και το Αναγνωστήριο και με ιδιαίτερο έγγραφο απευθύνθηκε και στους τρεις Βουλευτές να στηρίξουν την πρόταση, να ξεπεραστούν τα νομικά εμπόδια και να αναλάβει το όλο θέμα η Περιφέρεια. Πιέσεις ασκήσαμε και εμείς επισημαίνοντας πως είναι η χρυσή ευκαιρία να γίνει η αρχή, χωρίς να απαιτούνται χρήματα για φέτος (το 2017).

Τέλος, σε τηλεφωνική επικοινωνία με το Γ.Πάλλη στις 27 Ιουλίου μου δήλωσε ότι αποκλείει κάθε τροποποίηση νομοθετική και δεν υπογράφει. Στην έκπληξη μου απάντησε πως στον κατάλληλο χρόνο θα ενδιαφερθεί να προωθήσει ο Χαρίτσης (Αν. Υπ. Οικον.) μέσω της Γεν. Γρ. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

Όπως βλέπετε, έως τώρα, καμία πρόοδος δεν έγινε στον αγώνα μας να εξασφαλίσουμε πιστώσεις για την εκτέλεση των μελετών ή να πετύχουμε νομοθετική ρύθμιση που θα έδινε λύσεις άμεσα, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειές μας, τα διαβήματα μας προς κάθε κατεύθυνση, τις εδώ και Αθήνα επισκέψεις και δεσμεύσεις για υποστήριξη υψηλά ιστάμενων πολιτειακών παραγόντων.

Σε όλες τις συναντήσεις θέταμε το εύλογο ερώτημα «Αφού όλοι αναγνωρίζετε την ξεχωριστή προσφορά του Αναγνωστήριου και κατά την κοινή ομολογία αποτελεί την κιβωτό του πολιτισμού, γιατί δεν κάνετε κάτι ξεχωριστό, την υπέρβαση, να δώσετε λύσεις κατ' εξαίρεση.»

Σα Δ.Σ βγάλαμε τα συμπεράσματα μας !

Πνίξαμε την απογοήτευσή μας και όρθιοι συνεχίζουμε παίρνοντας δύναμη από τη συγκινητική και ειλικρινή συμπαράσταση ιδιωτικών φορέων και πολιτών από κάθε γωνία της υφηλίου.

Δυστυχώς, για όλους έρχεται ο καταστροφικός σεισμός στο νησί μας το Ιούνιο, οπότε άλλαξαν οι προτεραιότητες και μείναμε στην άκρη .

Δε σταματήσαμε να δουλεύουμε προς όλες τις κατευθύνσεις. Τον Αύγουστο ήρθαμε σε επαφή με πολλούς φίλους του Αναγνωστηρίου. Ανταλλάξαμε ιδέες και αποφασίσαμε να αλλάξουμε γραμμή πλεύσης. Να στραφούμε και στον ιδιωτικό τομέα. Να αξιοποιήσουμε την προθυμία, να βοηθήσουν αφιλοκερδώς, πολλοί ιδιώτες επιστήμονες, απ' την Αγιάσο, Μυτιλήνη, Αθήνα και Θεσσαλονίκη .

Προχωράμε, λοιπόν, στη σύνταξη των απαραίτητων μελετών και στην εξασφάλιση των νόμιμων αδειοδοτήσεων, ώστε να «ωριμάσει» το έργο και να είναι δυνατή η ένταξή του σε κάποιο εθνικό ή κοινοτικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα. Ήδη την ερχόμενη εβδομάδα κατατίθεται στην Αρχ. Επιτροπή ο φάκελος για προέγκριση.

Αρχίζοντας ένα καινούργιο αγώνα με τα νέα δεδομένα πήραμε τη δέσμευση του κυβερν. Βουλευτή Γ. Πάλλη ότι θα πάει στο Χαρίτση και θα στηρίζει το νέο αίτημα της Γεν. Γρ . Αιγ. Και Νησιωτικής Πολ. για επιπλέον διάθεση πιστώσεων στο Πρόγραμμα Δημ. Επενδύσεων της Γραμματείας, για ανακατασκευή της στέγης συνολικής εκτιμημένης δαπάνης 800χιλ σύμφωνα με τεχνική περιγραφή προϋπολογισμού και σε βάθος τριών χρόνων. Το έγγραφο υπογράφηκε απ' το Γ. Γιαννέλη και έφυγε στις 13 Δεκεμβρίου στο Υπ Οικονομικών. Αναμένουμε.

Κλείνοντας το τεράστιο αυτό θέμα, για λόγους ιστορικούς, θα μου επιτρέψετε να αναφέρω τους φίλους επιστήμονες που αφιλοκερδώς ανέλαβαν τη σύνταξη των μελετών και την προώθηση της αδειοδότησης. Την αρχιτεκτονική μελέτη ανέλαβαν οι γνωστοί αρχιτέκτονες Ν.Βερβενιώτης και ο γιος του Γιώργος. Τη στατική ο Στρατής Παπουστέλλης με το γιο του τον Σταύρο Παπουτσέλλη, πολιτικοί μηχανικοί. Τις ενεργειακές μελέτες ο Γιάννης Κ.Καλδέλλης. Τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές ο Παν. Τζίνης. Τις ελαφρές κατασκευές (θερμομονώσεις – ηχομονώσεις – ψευδοροφές κτλ.) ο Γιώργος Τατάς, διευθυντής μιας διεθνούς κατασκευαστικής εταιρίας. Σε αναμονή, να βοηθήσει όπου

χρειαστεί, είναι και ο Ευστρ. Μεν. Ηλιογραμμένος, πολιτικός μηχανικός στη Θεσσαλονίκη, που έχει θέσει στη διάθεση μας το Τεχνικό Γραφείο του.

Βέβαια, για να προχωρήσουμε στην ανάθεση αυτών των μελετών, απαραίτητη προϋπόθεση ήταν να γίνουν εργαστηριακοί έλεγχοι εδαφικών υλικών και πυρήνων σκυροδέματος των κτιριακών υποδομών του Αναγνωστηρίου. Προσφέρθηκε να αναλάβει αυτούς τους ελέγχους ο φίλος Σταύρος Κουρκουλής, καθηγητής στο Μετσόβειο Πολυτεχνείο, μέσω των εργαστηρίων του Πολυτεχνείου. Επειδή, όμως το κόστος μεταφοράς μηχανημάτων και εξόδων προσωπικού ήταν πολλά, μας παρότρυνε, ο επί πολλά χρόνια συμπαραστάτης μας Κώστας Μουτζούρης, να απευθυνθούμε στο Τμήμα Εργαστηρίων της Περιφέρειας. Υποβάλαμε το αίτημά μας στον προϊστάμενο των εργαστηρίων Δημήτρη Ακριώτη. Άμεσα προχώρησε στη λήψη δειγμάτων και ταχύτατα μας γνωστοποίησε τα αποτελέσματα, που ήταν θετικά και τα υπάρχοντα κτίρια ασφαλέστατα. Με την ευκαιρία αυτή έκανε και οπτικό έλεγχο στις πολυσυζητημένες κολόνες που στηρίζουν τη Σκηνή του Θεάτρου και βρίσκονται στην τοιχοποιία του Αγωγού Όμβριων Υδάτων που έρχεται από το χείμαρρο Απέσου. Τα βρήκε σε άριστη κατάσταση. Δε δημιουργείται κανένα πρόβλημα, όταν ο χείμαρρος Αϊ Γιάννη καθαρίζεται κάθε χρόνο. Οι ευχαριστίες προς όλους αυτούς τους εκλεκτούς φίλους είναι πολλές.

Άφησα τελευταίο να σας πω ότι στρεφόμαστε για βοήθεια και σε Ιδρύματα κοινωφελή που χρηματοδοτούν πολιτιστικούς φορείς, όπως το Αναγνωστήριο. Αναμένουμε την ολοκλήρωση των μελετών και σύντομα θα υποβάλουμε τη φόρμα με το αίτημά μας στο Ίδρυμα “Σταύρος Νιάρχος” -στη σύνταξη τού αιτήματός μας, βοηθάει ο ειδικός Πανεπιστημιακός Πάνος Χατζηπροκοπίου- και στο ίδρυμα “Αλέξανδρος Ωνάσης”, ύστερα από επαφές που είχε ο Τάκης Ιορδάνης, πρόεδρος του Συνδέσμου Προβληματισμού και Παρέμβασης για την Ανάπτυξη της Λέσβου, με την παρότρυνση των φίλων Αριστείδη Γιαπαλή και Κώστα Μουτζούρη.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ – ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Όπως προανέφερα, στην ιστορική πρώτη συνεδρίαση μετά την καταστροφή, στις 12 Ιανουαρίου, πρωταρχικό μέλημά μας ήταν να κρατήσουμε το Αναγνωστήριο ζωντανό, χωρίς να διακόψουμε ούτε ημέρα τη λειτουργία των τμημάτων μας. Έτσι από τη δεύτερη εβδομάδα

μετά την καταστροφή λειτουργούσαν όλα τα τμήματα, φιλοξενούμενα στους χώρους που σας προανέφερα.

ΜΟΥΣΙΚΟ ΤΜΗΜΑ (Υπεύθυνος ο αντιπρόεδρος Π. Σκορδάς):

α) **ΤΑ ΣΑΝΤΟΥΡΙΑ**: δάσκαλος ο Κ. Ζαφειρίου

Χρόνια τώρα είναι η ομάδα των παιδιών που μας προβάλλει πανελλήνια και μπράβο στο δάσκαλο και στους μαθητές. Το 2017, έστω και χωρίς τη στέγη τους, έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό. Παρακολουθήστε τις εικόνες.

5 Ιανουαρίου, παραμονή των Φώτων: Στο Σανατόριο, κοντά στους τροφίμους, τα παιδιά σκορπίζουν πολλή χαρά με τα κάλαντα και τους παραδοσιακούς σκοπούς.

6 Ιανουαρίου, ανήμερα των Φώτων και λίγες ημέρες πριν την καταστροφή: Τα Σαντούρια μαζί με όλα τα μουσικά τμήματά μας χάρισαν, μαζί με τα κάλαντα, μια όμορφη μουσική βραδιά. Συμμετείχαν δεκάδες παιδιά και καταχειροκροτήθηκαν απ' όλους μας. Ήταν η αντίστοιχη σημερινή ημέρα.

4 Απριλίου, Παλλεσβιακοί Μαθητικοί Αγώνες Μουσικής στο Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης: Για μια ακόμα φορά οι μαθητές —όχι μόνο στο σαντούρι, αλλά και στο τζουρά, κρουστά και πιάνο— πήραν βραβεία και ειδικές διακρίσεις.

5 Ιουνίου, εορτή του Αγίου Πνεύματος: Τμήμα των Σαντουριών έπαιξε παραδοσιακούς σκοπούς, κερδίζοντας τα συγχαρητήρια και το ζεστό χειροκρότημα από τους τουριστικούς και ξενοδοχειακούς πράκτορες από διάφορα μέρη της Ελλάδας.

30 Ιουνίου: Σε μια πολύ επιτυχημένη εκδήλωση, συμμετείχαμε με τα σαντούρια μας στον αύλειο χώρο του Μουσείου Τεριάντ στη Βαρειά, όπου παρουσιάστηκε το νέο βιβλίο για το Δημοτικό Τραγούδι, του φίλου δημοσιογράφου της «Καθημερινής» και κριτικού Παντελή Μπουκάλα.

Την επόμενη, 1^η Ιουλίου, τα Σαντούρια μας συνέχισαν με την παρουσίαση της μουσικοχορευτικής μας παράδοσης, κερδίζοντας το θερμό χειροκρότημα του κόσμου, στον αίθριο χώρο του Αρχοντικού Γεωργιάδη, στην Επάνω Σκάλα.

23 Ιουλίου: Προσκεκλημένοι από τον Παγγεραγώτικο Πολιτιστικό Σύλλογο επί δύο ώρες, στην Ευρειακή του Κόλπου Γέρας, ενθουσιάσαμε τον πολύ κόσμο με μουσική, χορούς και τραγούδια της Λέσβου και της Μικράς Ασίας.

1^η Αυγούστου, στο Κάστρο της Μυτιλήνης: Τα Σαντούρια θα παίζουνε ένα τραγούδι για την Αγιάσο που έγραψε ο φιλόλογος Γιάννης Παπάνης, σε μουσική του μαέστρου Νίκου Τσιριγώτη, σε μια όμορφη εκδήλωση με τον τίτλο «Μουσικές νοστωδιές Λέσβιων ποιητών».

5 Αυγούστου: Σειρά έχει η πανέμορφη Βατούσα. Ανταποκρινόμενοι σε πρόσκληση του Πολιτιστικού συλλόγου των Απανταχού Βατουσαίων Λέσβου, πήραμε μέρος στη μουσικοχορευτική παραδοσιακή βραδιά, προσφέροντας μια μουσική πανδαισία.

10 Αυγούστου, Βραδιά Ομογένειας στην κατάμεστη πλατεία Δημαρχείου, εδώ στην Αγιάσο: Τα τελευταία χρόνια έχουμε καθιερώσει να οργανώνουμε προς τιμήν των ομογενών, που στηρίζουν ηθικά και υλικά το Αναγνωστήριο, τη βραδιά της Ομογένειας, χαρίζοντάς την στα ξενιτεμένα μας αδέρφια. Συμμετείχαν τα μουσικά και χορευτικά τμήματα. Έπαιξαν τζουράδες και μπουζούκια, κρουστά, σαντούρια και χόρεψαν τέσσερα παιδικά τμήματα. Η βραδιά ήταν ατέλειωτη, γιατί ακολούθησε ολονύκτιο λαϊκό γλέντι με ορχήστρα από δικά μας παιδιά, δίνοντας στους ομογενείς μας, αλλά και φίλους, τη δυνατότητα να χορέψουν και να ξεφαντώσουν.

11 Αυγούστου: Έχουμε πλέον καθιερώσει να ομορφαίνουμε με τις γλυκές νότες των σαντουριών τη γιορτή που διοργανώνει ο Φιλοπρόδος Σύλλογος Αγιασωτών Αθήνας στον Άγιο Πανέρα. Έτσι βρεθήκαμε κι εφέτος στο εξωκλήσι κοντά στον πολύ κόσμο.

Την επαύριο, 12 Αυγούστου, προσκληθήκαμε στο όμορφο Ακράσι στην παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Κοντέλη «Ένας αιώνας Ακράσι (1832-1932)», όπου τα δύο τμήματα των Σαντουριών για πάνω από μια ώρα παρουσίασαν ένα πλούσιο πρόγραμμα με παραδοσιακούς σκοπούς.

Στις 6 Σεπτεμβρίου, γιορτάσαμε το Εν Χώναις Θαύμα του Ταξιάρχη Μιχαήλ στο Καστέλι, όπου τα Σαντούρια έπαιξαν παραδοσιακούς σκοπούς.

16 Σεπτεμβρίου, Αγία Παρασκευή στο Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας, προσκεκλημένοι από το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Πειραιώς: Τα δύο τμήματα των Σαντουριών μαζί με τα χορευτικά των εφήβων και ενηλίκων χάρισαν στον κόσμο μια πλούσια μουσικοχορευτική βραδιά και καταχειροκροτήθηκαν. Ο τίτλος της βραδιάς ήταν «Ταξιδεύοντας με σαντούρια...»

Στις 19 Νοεμβρίου, ο Σύλλογος Ελληνοαμερικανών Λέσβου γιόρτασε την Κυριακή των Ευχαριστιών. Σε συνεστίαση των μελών και φίλων του στη Μυτιλήνη οι διοργανωτές τίμησαν το Αναγνωστήριο για την πολύχρονη προσφορά του στον πολιτισμό της Λέσβου. Στην εκδήλωση συμμετείχαν και τα Σαντούρια με παραδοσιακούς σκοπούς, κερδίζοντας τα χειροκροτήματα των προσκεκλημένων.

Την επαύριο, 20 Νοεμβρίου, πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης από την 98 ΑΔΤΕ Αρχιπελάγους εκδήλωση-εορτασμός της Ημέρας των Ενόπλων Δυνάμεων. Στην πλουσιότερη εκδήλωση συμμετείχαν και τα Σαντούρια του Αναγνωστηρίου, όπως και την προηγούμενη χρονιά. Στο τέλος της εκδήλωσης, ο Διοικητής της 98 ΑΔΤΕ υποστράτηγος Σταύρος Τσερπές, εκλεκτός φίλος του Αναγνωστηρίου, μας τίμησε με ειδική πλακέτα, και μίλησε με τα καλύτερα λόγια, χαρακτηρίζοντας το Αναγνωστήριο «κοιτίδα και κιβωτό πολιτισμού».

Τέλος στις 30 Δεκεμβρίου, με καταρρακτώδη βροχή, επισκεφθήκαμε το Γηροκομείο Μυτιλήνης, το Δημαρχείο, την Περιφέρεια και την 98 ΑΔΤΕ. Είπαμε τα Πρωτοχρονιάτικα

κάλαντα και παίζαμε και παραδοσιακούς σκοπούς. Δυστυχώς, λόγω της συνεχιζόμενης νεροποντής και της επιθυμίας των γερόντων στο Γηροκομείο να συνεχίζουμε να παίζουμε για να χορέψουν, καθυστερήσαμε και δεν προλάβαμε να πούμε τα κάλαντα στη Μητρόπολή μας και στη Γενική Γραμματεία Αιγαίου. Τα είπαμε, όμως, χθες.

Όπως αντιλαμβάνεστε, τα Σαντούρια, με το δάσκαλο Κώστα Ζαφειρίου, τα καταπληκτικά παιδιά μας, μαζί με τους συμπαραστάτες γονείς, συνεχίζουν να οργάνουν το νησί μας προβάλλοντας και διαδίδοντας την όμορφη και γνήσια παράδοσή μας και στα πιο απομακρυσμένα χωριά, και χαρίζοντας στον κόσμο όμορφες, ξεχωριστές βραδιές. Ο θαυμασμός απεριόριστος και τα χειροκροτήματα ζεστά και παρατεταμένα.

Γι' αυτό δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι ο γνωστός καθηγητής της Μουσικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Λάμπρος Λιάβας (τον ξέρετε από το *Αλάτι της Γης*), ως επιστημονικός υπεύθυνος, επέλεξε τα Σαντούρια του Αναγνωστηρίου για το γύρισμα του τηλεοπτικού ντοκιμαντέρ «*Εν Χορδαίς και Οργάνοις*» με θέμα το σαντούρι, που θα προβληθεί την άνοιξη από τον τηλεοπτικό σταθμό Cosmote TV/History Channel με παγκόσμια εμβέλεια. Τεράστια, λοιπόν, η προβολή του Αναγνωστηρίου και ευρύτερα του νησιού μας, γι' αυτό και βοηθήσαμε στα γυρίσματα που κράτησαν τρεις ημέρες, μέσα στη Βιβλιοθήκη μας και στο χωριό μας.

Τέλος, η προβολή του έργου μας ευρύτερα μέσω των Σαντουριών συνεχίστηκε με το «*ΛΕΣΒΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2018 – ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΤΕΧΝΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ*», την έκδοση του οποίου επιμελείται από το 2011 ο αντιπρόεδρος του Αναγνωστηρίου και διδάκτορας της Νεοελληνικής Φιλολογίας Π. Σκορδάς.

Ο Παναγιώτης είχε την έμπνευση, στο πολύ προσεγμένο και έγχρωμο αυτό τόμο, να συμπεριλάβει ως ένθετο μουσικό CD με παραδοσιακούς σκοπούς της Λέσβου και της Μικράς Ασίας από τα Σαντούρια του Αναγνωστηρίου, και με σχετικό αφιέρωμα για τα ταλαντούχα αυτά παιδιά που μαθαίνουν και παίζουν σαντούρι. Έπαιξαν δύο τμήματα των Σαντουριών και η ηχογράφηση πραγματοποιήθηκε το Σεπτέμβριο στην αίθουσα των παλαιών βιβλίων της Βιβλιοθήκης, με ηχοληψία και επεξεργασία υλικού του Στρατή Αλτιπαρμάκη. Ευχαριστούμε τις Εκδόσεις Μύθος, που μας φιλοξένησαν στην όμορφη αυτή έκδοση. Το Ημερολόγιο πωλείται στα βιβλιοπωλεία στην τιμή των 17 ευρώ μαζί με το μουσικό CD.

β) Παράλληλα με την ομάδα των Σαντουριών, με το δάσκαλο Κώστα Ζαφειρίου λειτουργεί και η ομάδα των τζουράδων και μπουζουκιών που κάθε φορά τους βλέπετε σε εκδηλώσεις μας με ευρύτερο χαρακτήρα.

γ) Με δάσκαλο τον Παναγιώτη Σουσαμλή, λειτούργησε και λειτουργεί και η ομάδα κρουστών και πνευστών, όπου τα παιδιά μπορούν παράλληλα να διδαχτούν και θεωρία μουσικής. Οι μαθητές αυτών των ομάδων πλαισιώνουν τις διάφορες εκδηλώσεις.

δ) Ομάδα πιάνου με δασκάλα τη Γεωργία Φωτοπούλου. Δεν έχουμε πολλούς μαθητές, όμως λειτουργούμε το τμήμα για να βοηθήσουμε όσα παιδιά επιλέγουν αυτό το θαυμάσιο όργανο.

ε) Τέλος, η ομάδα κιθάρας, της σύγχρονης μουσικής ξεκίνησε με δάσκαλο τον Μάκη Παραδέλη, αλλά σταμάτησε να λειτουργεί, επειδή έφυγε στην Αθήνα. Όσοι όμως επιθυμούν να μάθουν αυτό το όργανο υπάρχει δυνατότητα, αφού το δηλώσουν, να ξαναλειτουργήσουμε το τμήμα.

ΚΕΣΑΜ (Κέντρο Σπουδών Ανατολικής Μουσικής με διευθυντή το διδάκτορα Μουσικολογίας Ν. Ανδρίκο)

Λειτουργήσε και την ακαδημαϊκή χρονιά 2016-2017 με 20 ολιγομελή τμήματα και 60 μαθητές.

Στις 20 Μαΐου στο φιλόξενο θεατράκι των Αστέγων στη Μυτιλήνη, με την ευκαιρία της λήξης των μαθημάτων της ακαδημαϊκής χρονιάς, έγινε η τελευταία συναυλία. Τέσσερις διαφορετικοί τύποι ορχήστρας απέδωσαν έργα λόγιας και λαϊκής ανατολικής μουσικής και καταχειροκροτήθηκαν από το ενθουσιώδες κοινό.

Πιο πριν, στις 15 Φεβρουαρίου, το ΚΕΣΑΜ πλαισίωσε με τραγούδια του Έρωτα την εκδήλωση που οργάνωσε η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου στο Μουσείο της με τίτλο «Μοναδικά Εκθέματα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης».

Η ακαδημαϊκή χρονιά που έληξε ήταν και η τελευταία λειτουργίας του ΚΕΣΑΜ υπό την αιγίδα του Αναγνωστηρίου. Λειτουργήσε με επιτυχία από το 2011 μέχρι το Μάιο 2017. Όλα αυτά τα χρόνια, σε αγαστή συνεργασία με το διευθυντή Νίκο Ανδρίκο, προσπαθήσαμε με κάθε τρόπο και πολύ κόπο να αντιμετωπίσουμε τα ποικίλα λειτουργικά προβλήματα, ώστε να συνεχιστεί αυτή η πρωτοποριακή για τα λεσβιακά δεδομένα μουσική δράση, η οποία μεταξύ άλλων ενίσχυε και το ήδη αναγνωρισμένο κύρος του Αναγνωστηρίου.

Από το δεύτερο χρόνο λειτουργίας του ΚΕΣΑΜ, οπότε μετεγκαταστάθηκε στη Μυτιλήνη και λειτουργούσε ως παράρτημα του Αναγνωστηρίου, άρχισαν να εμφανίζονται διάφορα γραφειοκρατικής φύσης προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζονταν από κοινού. Το σημαντικότερο πρόβλημα, όμως, ήταν η ανυπαρξία οποιασδήποτε σχέσης (οργανικής, ιδεολογικής, συναισθηματικής) των σπουδαστών για το Πνευματικό μας Κέντρο. Σπουδαστές πάρα πολύ αξιόλογοι, όμως δεν ήταν Αγιασώτες και το μόνο που τους ενδιέφερε ήταν να διδαχθούν την Ανατολική Μουσική.

Τα προβλήματα ήταν πλέον αξεπέραστα και δεν ήταν δυνατό η συνέχιση της λειτουργίας του ΚΕΣΑΜ να επιβαρύνει φορολογικά το Αναγνωστήριο, σε μια περίοδο μάλιστα που λόγω της πρόσφατης καταστροφής του θεάτρου του από τη θεομηνία αντιμετωπίζει σοβαρότατα λειτουργικά και οικονομικά προβλήματα. Οπότε με την υπ' αριθμόν 29 απόφαση του στις 28 Ιανουαρίου 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα μετά το πέρας του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους, τη λήξη της σύμβασης εργασίας του Ν. Ανδρίκου (31-05-17) και διακόπτει τη λειτουργία του Κέντρου Σπουδών Ανατολικής Μουσικής (ΚΕΣΑΜ) υπό την αιγίδα του Αναγνωστηρίου (για τους λόγους που προανέφερα). Ευχαριστούμε τον Ν. Ανδρίκο και τους σπουδαστές για την εξάχρονη συνεργασία και του ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία στη νέα του θέση ως καθηγητής στο ΤΕΙ Άρτας Παραδοσιακής Μουσικής.

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ (Υπεύθυνη η Πέγκυ Χατζημιχαήλ)

Πέρυσι τέτοια μέρα μιλήσαμε για τη μεγάλη επιτυχία, καλλιτεχνικά και οικονομικά, της θεατρικής παράστασης «Το μεγάλο μας τσίρκο» του Ιάκωβου Καμπανέλλη. Λόγω της μεγάλης επιτυχίας, είχαμε προγραμματίσει να παίξουμε στο Μεσότοπο (μας εμπόδισε ο χιονιάς), στην Αγία Παρασκευή, στο Κάστρο Μυτιλήνης, στην Αθήνα, όπου ο Φιλοπρόοδος Σύλλογος Αγιασωτών μας είχε κλείσει και θέατρο. Λόγοι όμως παρά τη θέλησή μας, απρόβλεπτοι και αξεπέραστοι, δε μας επέτρεψαν να υλοποιήσουμε όσα είχαμε προγραμματίσει.

Παρόλα αυτά, το Θεατρικό Τμήμα συνέχισε να λειτουργεί και χωρίς θέατρο με αξιόλογες συμμετοχές στη Μυτιλήνη:

- Στις εκδηλώσεις του διήμερου εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου, 27 και 28 Μαρτίου, συμμετείχαμε σε συνεργασία με το Θεατρικό Εργαστήρι Δήμου Λέσβου με την παρουσίαση της μίνι σατιρικής επιθεώρησης του Αντώνη Μηνά «Τετέλεσται», σε σκηνοθεσία Μαρίας Αϊβαλιώτου.
- Στη συνέχεια, και πάλι σε συνεργασία με το Θεατρικό Εργαστήρι Δήμου Λέσβου, στις 7,8,9,10 και 11 Ιουνίου, στο θεατράκι του Δήμου παρουσιάσαμε το έργο των Ντάριο Φο – Φρανκ Ράμε «Μια γυναίκα μόνη», σε σκηνοθεσία Μαρίας Αϊβαλιώτου.
- Τέλος, στις 23 και 24 Ιουλίου, συμμετείχαμε στην παράσταση «ΒΑΚΧΕΣ» του Ευριπίδη στο Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης και σκηνοθεσία του Αντρέα Σεφτελή. Η παράσταση διοργανώθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου και την Ένωση Θεατρικών Πολιτιστικών Σωματείων Λέσβου «ΘΕΣΙΣ», της οποίας ιδρυτικό μέλος είναι και το Αναγνωστήριο.

ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ (Υπεύθυνος ο Παναγιώτης Σκορδάς)

Με τον εξάιτετο χοροδιδάσκαλο Θύμιο Σαραντίδη, συνέχισε τη λειτουργία του με μεγάλη επιτυχία και συμμετοχή το Χορευτικό Τμήμα με πλήρη ανάπτυξη όλων των ηλικιακών ομάδων. Μέχρι να αποκαταστήσουμε τις ζημιές στα παρασκήνια, μας φιλοξενούσε στο Δημαρχείο η μεγάλη αίθουσα των συνεδριάσεων. Εδώ και μήνες επανήλθαμε στον όμορφα διαμορφωμένο δικό μας χώρο στη σκηνή του θεάτρου.

Έχει γίνει πλέον παράδοση, με ηγέτη τον άξιο δάσκαλο να οργανώνονται πλούσιες και προσεγμένες μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις, προβάλλοντας τη γνήσια ελληνική παράδοση.

Το 2017 πραγματοποιήθηκαν οι εξής χορευτικές εκδηλώσεις:

25^η Μαρτίου: Ανήμερα το βράδυ στο Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης οργανώσαμε την καθιερωμένη πλέον μουσικοχορευτική εκδήλωση προς τιμήν της Εθνικής Επετείου της 25^{ης} Μαρτίου 1821. Η εκδήλωση αυτή είχε για μας ιδιαίτερη σημασία, γιατί σηματοδοτούσε τη

δυναμική επανεμφάνιση του Αναγνωστήριου στο πολιτιστικό προσκήνιο και εκτός έδρας, μετά την ολοσχερή καταστροφή του Θεάτρου μας, απ' τη θεομηνία του Γενάρη.

Η επιτυχία ήταν μεγάλη. Ορισμένοι τίτλοι του τοπικού τύπου:

- Το Αναγνωστήριο «γέμισε» τη σκηνή του Δημοτικού Θεάτρου
- «Τρεχαντηράκι» που άνοιξε ξανά τα πανιά του
- 120 χορευτές ξεσήκωσαν το Δημοτικό Θέατρο
- Το Αναγνωστήριο επιστρέφει
- Μουσικοχορευτική εκδήλωση και επιστροφή για το πολύπαθο Αναγνωστήριο Αγιάσου και είναι ακόμα ζωντανό στη σκηνή.

Η εκδήλωση είχε τον τίτλο «Ένα τρεχαντηράκι βοριάς το μπόδισε», και συμμετείχαν όλα τα χορευτικά τμήματα και τα Σαντούρια του Αναγνωστήριου. Την παρουσίαση της εκδήλωσης έκανε ο Παναγιώτης Σκορδάς και περιελάμβανε σκοπούς από τη Θεσσαλία, τα Δωδεκάνησα, το Ζαγόρι και τη Λέσβο με τις αντίστοιχες παραδοσιακές στολές. Για δύο και πλέον ώρες τα 120 μέλη των χορευτικών τμημάτων χόρευαν Ελλάδα κάτω από τις επευφημίες και τα θερμά χειροκροτήματα των θεατών. Αξίζουν τα συγχαρητήρια στους χορευτές και το δάσκαλο Θύμιο Σαραντίδη.

Για μια ακόμα φορά, σ' αυτό το καταπληκτικό αντάμωμα των γενεών, το Αναγνωστήριο απέδειξε ότι συνεχίζει να διακονεί τον πολιτισμό και να μεταλαμπαδεύει την παράδοση στις νέες γενιές, κόντρα στις αντιξοότητες των καιρών και χωρίς να υποστείει τη σημαία εξαιτίας της πρόσφατης καταστροφής του Θεάτρου. Θερμές ευχαριστίες στο Δήμαρχο που μας παραχώρησε το Θέατρο και στο Θ. Βαλσαμίδη που ανέλαβε την πρωτοβουλία της επιχορήγησης για την ενοικίαση των στολών, τις μετακινήσεις και τα έξοδα οργάνωσης.

29 Ιουλίου: Το Αναγνωστήριο συμμετείχε στο 6^ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών μαζί με άλλους εννιά συλλόγους, που διοργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πέτρας με τον τίτλο «Σεργιάνι στο Αιγαίο». Το Τμήμα Ενηλίκων παρουσίασε μια σειρά από παραδοσιακούς χορούς.

Στις 10 Αυγούστου, στην κατάμεστη Πλατεία Δημαρχείου, χόρεψαν τέσσερα παιδικά τμήματα προς τιμήν των Ομογενών.

Στις 16 Σεπτεμβρίου βρεθήκαμε στην Αγία Παρασκευή με τα Χορευτικά Τμήματα Εφήβων και Ενηλίκων, προσκεκλημένοι από το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Πειραιώς, και μαζί με τα Σαντούρια παρουσιάσαμε τη μουσικοχορευτική μας παράδοση.

Επίσης, στις 13 Οκτωβρίου το Τμήμα Ενηλίκων έλαβε μέρος στα γυρίσματα του ντοκιμαντέρ για το σαντούρι.

Στο σημείο αυτό εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και ιδιαίτερα στο Θ. Βαλσαμίδη που μας εξασφάλισε τις μετακινήσεις μας με πούλμαν σε όλες τις εκδηλώσεις που σας ανέφερα.

ΜΟΥΣΕΙΟ – ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ (Υπεύθυνος ο γενικός γραμματέας Παναγιώτης Κουτσκουδής)

Το 2017 λειτούργησε περισσότερο από κάθε άλλη χρονιά ανοιχτό σ' όλο τον κόσμο. Από τον Αύγουστο έως τα μέσα Σεπτεμβρίου ήταν ανοιχτό για το κοινό πρωί και απόγευμα με είσοδο ένα ευρώ. Τους υπόλοιπους μήνες ανοίγαμε με ραντεβού για τα σχολεία κυρίως και λοιπούς επισκέπτες. Το 2017 το Λαογραφικό Μουσείο του Αναγνωστηρίου λειτούργησε ασταμάτητα ως δεύτερο σχολείο για τη μαθητιώσα νεολαία. Με αμείωτο ρυθμό είχαμε όχι μόνο επισκέψεις σχολείων, αλλά και προσφύγων και στρατευμένων νέων.

Εκφράζονται τα καλύτερα σχόλια των επισκεπτών που θαυμάζουν το πλήθος και την ποικιλία των εκθεμάτων και μαθαίνουν πολλά για τις τοπικές παραδόσεις και την ιστορία της ντόπιας αρχιτεκτονικής, οικοτεχνίας και βιοτεχνίας.

Καταγράφηκαν οι παρακάτω επισκέψεις:

23 Ιανουαρίου: ΚΠΕ Ευεργέτουλα, 35 μαθητές από διάφορα σχολεία, με ταυτόχρονη προβολή της μουσικοχορευτικής μας παράδοσης.

1^η Μαρτίου: 11^ο Δημοτικό Σχολείο Μυτιλήνης

28 Μαρτίου: Δημοτικό Σχολείο Καλλονής

31 Μαΐου: Δημοτικό Σχολείο Πέτρας

2 Ιουνίου: Δημοτικό Σχολείο Παναγιούδας

5 Οκτωβρίου: Μαθητές Πειραματικού Λυκείου Μυτιλήνης με μαθητές από Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία και εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο υλοποίησης κοινού εκπαιδευτικού προγράμματος.

11 Οκτωβρίου: Πειραματικό Γυμνάσιο Μυτιλήνης

16 και 19 Οκτωβρίου: Ανήλικες πρόσφυγες φιλοξενούμενοι από τη δομή «Ηλιαχτίδα»

22 Οκτωβρίου: Επίσκεψη Υποστράτηγου Διοικητή 98 ΑΔΤΕ Αρχιπελάγους Σταύρου Τσεπέ.

23 Οκτωβρίου: Δημοτικό Σχολείο Παμφίλων

30 Οκτωβρίου: 4^ο Δημοτικό Σχολείο Μυτιλήνης

2 Νοεμβρίου: Ανήλικοι πρόσφυγες «Ηλιαχτίδας»

3 Νοεμβρίου: Δημοτικό Σχολείο Παρακοΐλων

6 Νοεμβρίου: 5^ο Γυμνάσιο Μυτιλήνης και ανήλικοι πρόσφυγες της «Ηλιαχτίδας»

15 Νοεμβρίου: Γυμνάσιο Καλλονής

6 Δεκεμβρίου: 1^ο Γυμνάσιο Μυτιλήνης

Όλες αυτές οι ξεναγήσεις προσφέρονται δωρεάν.

Δυστυχώς, και το 2017, η επισκεψιμότητα το καλοκαίρι ήταν πολύ μικρή, παρόλες τις προσπάθειές μας να προβληθεί στους τουρίστες μέσα από τις «Μουσειακές Διαδρομές» και τα τουριστικά πρακτορεία. Η λειτουργία ήταν και πάλι παθητική. Οι εισπράξεις του καλοκαιριού ήταν 331€. Ευτυχώς, ύστερα από επίσκεψή μας στο δήμαρχο το καλοκαίρι, μας παραχώρησε συμβασιούχο υπάλληλο για τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο. Τον ευχαριστούμε θερμά.

Πήραμε απόφαση, εφέτος, να προβούμε σε ανακαίνιση και νέα διαρρύθμιση της αίθουσας της Πινακοθήκης και της μεσαίας αίθουσας του ορόφου. Κρίναμε απαραίτητες αυτές τις επεμβάσεις, λόγω ανεπάρκειας χώρων για να εκθέσουμε νέους πίνακες που μας πρόσφεραν αξιόλογοι Λέσβιοι ζωγράφοι αλλά και συλλογές κεραμικών.

Με την ευκαιρία αυτή θέλουμε να ευχαριστήσουμε το φίλο Βασίλη Καλογερά για τη δωρεά εξήντα τριών παλιών κεραμικών κομματιών, κατασκευασμένων από αγιασώτικα εργαστήρια αγγειοπλαστικής, καθώς και τη Θεοδοσία Μάινα, εγγονή του αναγνωστηριακού Στρατή Καλατζή, η οποία μας δώρισε τη συλλογή αγιασώτικων κεραμικών που αποτελείται από 42 κομμάτια. Επίσης, ευχαριστούμε και τη Βάνα Γέρου για τη δωρεά αξιολογότερων οικογενειακών κειμηλίων της, τα οποία θα κοσμήσουν και θα πλουτίσουν τη συλλογή παραδοσιακών φορεσιών του Λαογραφικού Μουσείου.

Ελπίζουμε πως θα τα καταφέρουμε να βρούμε χρήματα. Ήδη για τη νέα διαρρύθμιση των αιθουσών, ο υπεύθυνος καλλιτεχνικός διευθυντής του Μουσείου Δημήτρης Καμαρός, μας έφτιαξε μακέτες με τις προτάσεις του, και τον ευχαριστούμε. Είμαστε σίγουροι πως κάποιοι, μέλη και φίλοι, θα ανταποκριθούν στην έκκλησή μας, να βρούμε χρήματα για να υλοποιήσουμε την απόφασή μας και να καταστήσουμε το Λαογραφικό Μουσείο πιο οργανωμένο και πιο ελκυστικό με τα νέα εκθέματα.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (Υπεύθυνος ο Π. Σκορδάς):

Όπως βλέπετε, ο χώρος αυτός αποσυμφορήθηκε. Με τα νέα δεδομένα που μας έφερε η καταστροφή του θεάτρου, αποσυμφορήσαμε το χώρο και κατεβάσαμε κινητές βιβλιοθήκες και αρχεία, που υπήρχαν από τη μέσα πλευρά του χώρου αυτού, αρκετοί τόνοι, και τα τοποθετήσαμε στην αίθουσα του ισογείου, σε νέες βιβλιοθήκες που κατασκευάσαμε. Η Βιβλιοθήκη μας συνεχίζει να λειτουργεί ως δανειστική, εμπλουτίζεται συνέχεια και είναι ανοιχτή σε ερευνητές και βιβλιόφιλους. Ο χώρος αυτός, στον οποίο σήμερα βρισκόμαστε, από εδώ και πέρα, όπως και παλιά, θα φιλοξενεί τις διάφορες εκδηλώσεις μας με περιορισμένο αριθμό ατόμων, περίπου 100.

ΛΟΦΟΣ ΚΑΣΤΕΛΙ – ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ (Υπεύθυνος ο Ν. Χουτζαίος)

Πάντοτε φροντίζουμε να έχουμε σε καλή κατάσταση τα κτίσματα στο λόφο Καστέλι και ιδιαίτερα το επιβλητικό εκκλησάκι που είναι αφιερωμένο στον προστάτη του Ιδρύματός μας Ταξιάρχη Μιχαήλ.

Δυστυχώς, και το 2017 δεν έλειψαν οι γνωστές λεηλασίες του χώρου που χρόνια μας ταλαιπωρούν. Ο χώρος δεν είναι δυνατόν να επιτηρηθεί. Χρειάζεται εθελοντή να έχει την επιστασία του σε καθημερινή βάση, όπως παλιά.

- Την Κυριακή των Μυροφόρων, 30 Απριλίου, τιμήσαμε τον προστάτη μας Αρχάγγελο Μιχαήλ. Το Σάββατο τελέστηκε ο Εσπερινός και την Κυριακή η Θεία Λειτουργία. Μέλη και φίλοι του Αναγνωστηρίου υποδεχτήκαμε την παλιά εικόνα του Ταξιάρχη, έξω από την πρώην ηλεκτρομηχανή. Η πομπή με τη συνοδεία της παραδοσιακής Κομπανίας, που έπαιζε το εμβατήριο του Αναγνωστηρίου, κατευθύνθηκε σ' αυτόν εδώ το χώρο, όπου έγινε η καθιερωμένη αρτοκλασία.
- Στις 6 Σεπτεμβρίου έγινε η Θεία Λειτουργία σε ανάμνηση του Εν Χώναις θαύματος και ακολούθησαν όμορφες στιγμές με τις μελωδίες των Σαντουριών μας.

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας στους λίγους που μας βοηθούν στη συντήρηση των εγκαταστάσεών μας στο λόφο Καστέλι και στη διοργάνωση των εορτών. Θα θέλαμε να είναι περισσότεροι οι εθελοντές για να προστατέψουμε αυτό το στολίδι του χωριού μας και να το αναδείξουμε καλύτερα. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον Παναγιώτη Δ. Μαϊστρέλη, που σταθερά εδώ και χρόνια μας βοηθάει οικονομικά για τη συντήρηση των κτιρίων στο λόφο.

Κλείνοντας την αναφορά μας στον τομέα παραγωγής και διαχείρισης πολιτιστικού έργου για το 2017, στο πλαίσιο των συνεργασιών με άλλους φορείς πραγματοποιήθηκαν τα παρακάτω:

- Στις 5 Φεβρουαρίου με την οικονομική στήριξη της Περιφέρειας διοργανώσαμε για πρώτη φορά στην Αγιάσο Αγώνες Ορεινού Τρεξίματος (Θεοφράστειο Τρέιλ 2017) με αρκετές συμμετοχές και αξιόλογη επιτυχία.
- Επίσης, στις 9 Απριλίου έγινε στην Αγιάσο ο 2^{ος} Αγώνας Ορεινής Ποδηλασίας που συνδιοργανώθηκε από την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και το Αναγνωστήριο με την υποστήριξη του Ποδηλατικού Συλλόγου Λέσβου. Εβδομήντα ποδηλάτες, εκ των οποίων οι τριάντα εκτός Λέσβου, διέτρεξαν τρεις διαδρομές απολαμβάνοντας την ανοιξιάτικη φύση του αγιασώτικου καστανιάνα. Τεράστια προβολή του χωριού μας.
- Στις 10 Οκτωβρίου, παρουσία της Περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου, πραγματοποιήθηκε σε αυτή την αίθουσα της Βιβλιοθήκης μας ημερίδα με θέμα «Αρωματικά και Φαρμακευτικά Φυτά της Λέσβου. Η περίπτωση του σιδερίτη (τσάι του βουνού)». Η Χριστιάνα Καλογήρου στο χαιρετισμό της μίλησε για τη σημασία αυτής της Ημερίδας και επεσήμανε και το συμβολικό χαρακτήρα της επιλογής του χώρου της Βιβλιοθήκης ως πρώτη εκδήλωση στο Αναγνωστήριο μετά την καταστροφή του Γενάρη.

ΤΟΜΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Οι δημόσιες σχέσεις θεωρούμε ότι δίνουν προς τα έξω την ταυτότητα και τη δράση κάθε φορέα. Την κύρια ευθύνη την έχει ο πρόεδρος.

Το 2017, στην προσπάθειά μας να αντιμετωπίσουμε την κατάσταση έκτακτης ανάγκης που βρεθήκαμε, δώσαμε ιδιαίτερη σημασία στον τομέα αυτό, με δεκάδες επισκέψεις και παραστάσεις προς φορείς και αρχές, δημοσιεύσεις, συνεντεύξεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο.

Δράττομαι της ευκαιρίας να σας υπενθυμίσω πως ακολουθώντας τις εξελίξεις της ηλεκτρονικής ενημέρωσης, αναβαθμίσαμε και κάναμε πιο λειτουργική την ιστοσελίδα μας και δημιουργήσαμε λογαριασμό στο Facebook. Έτσι, καθημερινά, γνωστοποιείται το έργο μας και προβάλλεται πλέον παγκόσμια, με πάρα πολύ κολακευτικά σχόλια από παντού.

Το ηλεκτρονικό μας ταχυδρομείο (email): info@anagnostirioagiasou.gr.

Η ιστοσελίδα μας: www.anagnostirioagiasou.gr

Και το Facebook: ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ ΑΓΙΑΣΟΥ “Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ”

Εδώ θα βρείτε ό, τι έχει σχέση με το Αναγνωστήριο:

- Ιστορία και δράση
- Τα Τμήματα που λειτουργούν
- Αρχειακό υλικό πλουσιότατο
- Εκδηλώσεις
- Νέα
- Επικοινωνία
- Και πολλά πράγματα για την Αγιάσο.

ΤΟΜΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Παρόλα τα ανυπέρβλητα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, έχουμε δικαίωμα και υποχρέωση να σχεδιάζουμε και να οργανώνουμε το μέλλον.

Τους στόχους που βάλαμε για το 2017, όσον αφορά τον τομέα παραγωγής και διαχείρισης πολιτιστικού έργου, τους ξεπεράσαμε, κάτω από συνθήκες έκτακτης ανάγκης, όπως σας περιέγραψα. Περισσότερο από κάθε άλλη χρονιά διαθέσαμε αμέτρητες ώρες απ’ τον ελεύθερο χρόνο μας, όλοι, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, συνεργάτες και φίλοι, άλλος περισσότερο κι άλλος λιγότερο. Ελπίζουμε πως το καταστροφικό 2017 θα αποτελέσει μια εφιαλτική ανάμνηση.

Ευχόμαστε το 2018 να μας δώσει την ευκαιρία να ασχοληθούμε με την κύρια αποστολή μας, την παραγωγή και διαχείριση πολιτιστικού έργου. Ευελπιστούμε πως θα μπορέσουμε να υλοποιήσουμε τις καθιερωμένες κάθε χρόνο εκδηλώσεις κάτω από τις νέες συνθήκες της απώλειας του Θεάτρου μας.

Τεράστια είναι η έλλειψη του ναού της πολιτιστικής μας δημιουργίας και παρουσίασης, όχι μόνο του Αναγνωστηρίου, αλλά και των άλλων φορέων του τόπου μας και εκτός Λέσβου, που αφειδώλευτα φιλοξενούσε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Με το σκεπτικό αυτό, προγραμματίζουμε για το 2018 σειρά εκδηλώσεων που δεν απαιτούν το θέατρό μας. Χρειάζονται όμως την ηθική και υλική στήριξη της Περιφέρειας Β. Αιγαίου. Με το με αριθμό 2/3-1-2018 έγγραφό μας ζητούμε την οικονομική στήριξη των κάτωθι εκδηλώσεων που θα οργανωθούν υπό την αιγίδα της Περιφέρειας:

- 1) 25-2-18: Αγώνας Ορεινού Τρεξίματος στην Αγιάσο (Θεοφράστειο Τρέιλ 2018)
- 2) 15-4-18: Αγώνας Ορεινής Ποδηλασίας. Και οι δύο αυτοί αγώνες πέρυσι είχαν αξιόλογη επιτυχία και αρκετές συμμετοχές. Εφέτος αναμένεται υπερδιπλασιασμός των εκτός Λέσβου συμμετοχών. Μπορεί να γίνουν τα επόμενα χρόνια θεσμός και να συμβάλλουν στην παραπέρα προβολή του υπέροχου φυσικού περιβάλλοντός μας, στην τόνωση της τοπικής οικονομίας και στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- 3) Πραγματοποίηση της μεγάλης μουσικοχορευτικής μας εκδήλωσης, προς τιμήν της Εθνικής Επετείου της 25^{ης} Μαρτίου 1821, στο Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης στις 24 Μαρτίου 2018.
- 4) Πραγματοποίηση εκδηλώσεων τον Αύγουστο στο Ταβάρι με θέμα «Γευσιγνωσία και Μουσικοχορευτική παράδοση». Συνδιοργάνωση με τα αδελφοποιημένα πολιτιστικά σωματεία Μεσοτόπου.
- 5) Αποστολή εικοσιπενταμελούς μουσικοχορευτικού μας σχήματος στα νησιά Σάμο και Ικαρία για την πραγματοποίηση τριών εκδηλώσεων.
- 6) Πραγματοποίηση συναυλιών με τα Σαντούρια μας στη λεσβιακή ύπαιθρο.

Πέραν τούτων, προγραμματίζουμε εκδηλώσεις σ' αυτόν εδώ το χώρο:

- Μέσα στο Φεβρουάριο, τις Απόκριες, μία ερευνητικού χαρακτήρα εκδήλωση, και ψυχαγωγικού μαζί, που θα έχει θέμα το Καρναβάλι.
- Στις 27 Μαρτίου, Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου, θα τιμήσουμε τρεις εν ζωή παλιούς ερασιτέχνες της πλούσιας υπερεκατόχρονης θεατρικής μας δημιουργίας, και να λάβουμε μέρος και στον αντίστοιχο εορτασμό στο Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης που διοργανώνει η Ένωση Θεατρικών Πολιτιστικών Σωματείων Λέσβου, ΘΕΣΙΣ. Θα παρουσιάσουμε απόσπασμα από την *Εβραία* του Μπρεχτ με τη Μαρία Αϊβαλιώτου.

Εφέτος, θα δώσουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στις εκδηλώσεις μας στο Καστέλι προς τιμήν του προστάτη μας Αρχαγγέλου Μιχαήλ.

Μέσα στον Αύγουστο θα συνεχίσουμε την οργάνωση της Βραδιάς Ομογενών με τη συμμετοχή όλων των μουσικοχορευτικών σχημάτων μας, μια πλούσια βραδιά στην Πλατεία του Δημαρχείου.

Επίσης, τον Αύγουστο, ανταποκρινόμενοι στην πρόσκληση του αδελφού σωματείου Λέσχη Πλωμαρίου «Βενιαμίν ο Λέσβιος» να συμβάλουμε στον εορτασμό των 140 χρόνων ζωής και δράσης του. Θα λάβουμε μέρος με τα μουσικοχορευτικά μας τμήματα.

Τέλος, στις σκέψεις μας είναι το καλοκαίρι να φιλοξενήσουμε ή να οργανώσουμε στο χώρο του φουαγιέ του Θεάτρου σειρά από εκθέσεις εικαστικών. Ο χώρος αυτός είναι στο δρόμο των χιλιάδων επισκεπτών που έρχονται στην Αγιάσο το καλοκαίρι. Υπάρχει η δυνατότητα με κάποιες μικρές παρεμβάσεις να διπλασιαστεί προς το στεγασμένο μέρος της πλατείας του Θεάτρου, οπότε θα μπορεί να φιλοξενήσει μεγάλες εκθέσεις.

Ήδη σήμερα το μεσημέρι αρχίσαμε τις εκδηλώσεις μας. Επισκεφτήκαμε το Σανατόριο με τα σαντούρια μας και παίξαμε παραδοσιακούς σκοπούς για τους αναξιοπαθόντες συνανθρώπους μας που περιθάλπονται στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας, προσφέροντάς τους λίγες όμορφες στιγμές.

Στις 14 Ιανουαρίου θα βρεθούμε στο Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης στη Γιορτή του Δήμου. Μας κάλεσε ο Δήμαρχός μας να νοστιμίσουμε τη βραδιά με τις γλυκές νότες των Σαντουριών.

Κυρίες και κύριοι,

Αυτός είναι ο αγώνας μας. Αυτές είναι οι σκέψεις μας. Προσπαθήσαμε με όλες τις δυνάμεις μας να δρομολογήσουμε τα πράγματα κάτω από τις συνθήκες που σας περιγράψαμε, πνίγοντας πολλές φορές την οργή μας και υποβιβάζοντας την αξιοπρέπειά μας συνειδητά, προκειμένου να σηκώσουμε στα πόδια του το Αναγνωστήριο. Η συγκινητική συμπαράσταση φορέων και πολιτών απ' όλο τον κόσμο μας ατσαλώνει πάνω στο αμόνι της σκληρής αυτής δοκιμασίας και μας δίνει την ψυχική και σωματική δύναμη να ξανακαινουριώσουμε το θαυμαστό αυτό Ναό του Πνεύματος και του Πολιτισμού, που ακτινοβολεί το ανέσπερο φως του στην ακριτική Λέσβο και σ' όλο το Αιγαίο εδώ και 124 χρόνια.

Και θα το καταφέρουμε! Δε ζητιανεύουμε.

«Η Πολιτεία έχει χρέος να βοηθήσει το Αναγνωστήριο. Πάνω από έναν αιώνα στην ακριτική αυτή γωνιά της πατρίδας μας παράγει πλούσιο πνευματικό και πολιτιστικό έργο, πρώτα και κύρια για λόγους εθνικούς. Σε μια εποχή που η λαίλαπα της παγκοσμιοποίησης ήρθε σαν τσουνάμι να κατακλύσει και να σαρώσει τα πάντα (παραγωγική βάση της χώρας, εργατικά κεκτημένα και δικαιώματα, ανθρωπιστικές αξίες κλπ.), η προαιώνια πολιτιστική μας κληρονομιά είναι, ίσως, το τελευταίο άπαρτο οχυρό του Ελληνισμού. Η διακονία και η μεταλαμπάδευση της παράδοσης συμβάλλει στην υπεράσπιση της εθνικής και πολιτισμικής μας ταυτότητας και παραδίδει στις νέες γενιές το σφυρί και το αμόνι, για να μπορέσουν να σφυρηλατήσουν στο μέλλον την ιστορική ενότητα και συνέχεια του Ελληνισμού, μέσα στους χαλεπούς καιρούς που διανύουμε.»

Εκφράζουμε τις πολλές μας ευχαριστίες, για μια ακόμη φορά, σε σας Σεβασμιότατε, για την πολύπλευρη στήριξή σας.

Σας ευχαριστούμε, Στρατηγέ μας, για την αγάπη σας και την αναγνώριση των προσπαθειών μας να διασώσουμε τη γνήσια παράδοσή μας.

Γιάννη Γιαννέλη, σε προσφωνώ με οικειότητα, γιατί βρίσκεσαι στο σπίτι μας και σπίτι σου κάτω απ' τα βλέμματα του παππού σου, Γιάννη Αμανίτη, εκεί δεξιά στα κάδρα των προέδρων, τρίτος στη σειρά πρόεδρος από το 1902 μέχρι το 1924. Σ' ευχαριστούμε για τις ειλικρινείς προσπάθειές σου. Ελπίζουμε να κάνεις περισσότερα, γιατί μπορείς.

Ευχαριστούμε και σας, Δήμαρχε, για την ειλικρινή σας συμπαράσταση να λύσουμε αποτελεσματικά πολλά προβλήματα στη δύσκολη πορεία μας. Έχουμε την ανάγκη να εντείνετε τις προσπάθειές σας, με τις ιδέες και τα έργα σας, για περισσότερα πράγματα.

Θεόδωρε Βαλσαμίδη, σε αισθανόμαστε περισσότερο Αγιασώτη και συντρέχτη του δύσκολου έργου μας. Ή σε επηρέασε η Μαρία ή αναγνωρίζεις την προσφορά μας στον πολιτισμό μας και σαν αντιπεριφερειάρχης μαζί με τη Χριστιάνα Καλογήρου ήσασταν από τις πρώτες ώρες κοντά μας και εξακολουθείτε να μας βοηθάτε. Σας ευχαριστούμε. Περιμένουμε ριζοσπαστικότερες ενέργειες.

Ευχαριστούμε και τον πρόεδρο της Δημοτικής Ενότητας Αγιάσου, εκλεκτό φίλο, Μιχάλη Ευαγγελινό, που πρόθυμα τρέχει να μας συμπαρασταθεί ποικιλοτρόπως. Οι δυνατότητές του, όμως, είναι εξαιρετικά περιορισμένες. Γι' αυτό ο πατέρας του Πάνος, που τον βλέπει από εκεί ψηλά (σ' όλη του τη ζωή υπηρέτησε το Αναγνωστήριο ως πρόεδρος και ταμίας) μπορεί να τον συγχωρέσει, που θέλει, αλλά δεν μπορεί να κάνει κάτι περισσότερο.

Τέλος, ευχαριστούμε όλους εσάς, τα εκλεκτά μέλη και φίλους του Αναγνωστηρίου, που βρίσκεστε κοντά μας, να μας τιμήσετε και να μας δώσετε δύναμη να μπούμε μπροστά με περισσότερο πάθος για να ξανασηκώσουμε το Αναγνωστήριό μας εκεί που πρέπει. Φίλοι μας που ήρθατε από μακριά, σε σας ανήκουν ιδιαίτερες ευχαριστίες. Θα ήταν παράλειψή μας εάν δεν εκφράσουμε και τις ευχαριστίες μας στην TV- Μυτιλήνης.

Παραχωρώ το βήμα στον ταμία μας, Δημοσθένη Σκλεπάρη, που θα σας εκθέσει τον απολογισμό του 2017. Στη συνέχεια θα πάρουμε τη μοίρα μας απ' την παραδοσιακή βασιλόπιτα και τα παιδιά με τα σαντούρια θα μας πουν για λίγα λεπτά τα κάλαντα.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ!